

Tillstånd för digital marksänd tv

Konstitutionsutskottets offentliga utfrågning
den 22 november 2007

ISSN 1653-0942
ISBN 978-91-85943-16-6
Riksdagstryckeriet, Stockholm, 2008

Förord

Konstitutionsutskottet anordnade den 22 november 2007 en offentlig utfrågning om tillstånd för digital marksänd tv. En utskrift av utfrågningen publiceras i denna rapport.

Utfrågningen hölls under utskottets beredning av regeringens lagförslag om tillstånd för digital marksänd tv (prop. 2007/08:8, bet. 2007/08:KU4). Syftet med utfrågningen var att få en belysning av konsekvenserna av regeringens lagförslag i olika hänseenden för operatörsföretag, programföretag och för konsumenterna samt få synpunkter på den framtida utvecklingen av tv-marknaden. Utfrågningen inleddes med att generaldirektören för Radio- och TV-verket, Björn Rosén, redovisade verkets roll och uppgifter i det föreslagna tillståndsförfarandet. Därefter fick särskilt inbjudna aktörer – Teracom AB, Boxer TV Access AB, Com Hem AB, Canal Digital Sverige AB, Viasat AB – möjlighet att lämna synpunkter på förslagets konsekvenser. Även andra aktörer, såsom programföretag, gavs möjlighet att framföra sina synpunkter.

Utfrågningen, som ägde rum i Skandiasalen, leddes av konstitutionsutskottets ordförande Berit Andnor (s).

Offentlig utfrågning om tillstånd för digital marksänd tv

Torsdagen den 22 november 2007 kl. 09.30–12.00

Ordföranden: Jag hälsar er välkomna till konstitutionsutskottet. Som ett led i beredningen av regeringens proposition om tillstånd för digital marksänd tv har vi i konstitutionsutskottet bestämt oss för att hålla en offentlig utfrågning med aktörer som berörs av förslaget i propositionen. Förslaget innebär att regeringen ska besluta om vilka områden och vilket sändningsutrymme som ska upplåtas till programföretagen för digitala marksändningar. Alla sändningstillstånd för tv, förutom för public service, ska beviljas av Radio- och TV-verket.

Syftet med utfrågningen är att få en belysning av de konsekvenser som förslaget kan leda till i olika hänseenden för aktörer som operatörsföretag och programföretag och sist men inte minst vad förslaget innebär för konsumenterna, det vill säga tv-tittarna.

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Jag ska redovisa verkets roll och uppgifter i den föreslagna tillståndsgivningsprocessen för digital marksänd tv. Jag inleder med att kort nämna något om den föreslagna tillståndsgivningen.

I propositionen *TV tillgänglig för alla – Tillstånd för digital marksänd TV* föreslås nya regler vid tillståndsgivningen i det digitala marknätet där Radio- och TV-verket får utökade uppgifter. Regeringen föreslår att det även fortsättningsvis ska krävas tillstånd för programbolag för att sända digital marksänd tv. Inför tillståndsgivningen ska regeringen, som ordföranden nyss nämnde, besluta vilka områden och vilket sändningsutrymme som ska upplåtas för tv-sändningar i landet. Regeringen beslutar även hur stort sändningsutrymme som får användas för tv-sändningar i allmänhetens tjänst. Regeringen ska liksom tidigare besluta om tillstånd för sändningar i allmänhetens tjänst. Radio- och TV-verket föreslås besluta om övriga tillstånd. Tidigare var verkets uppgift att utlysa lediga tillstånd, hantera ansökningar och lämna ett motiverat förslag till regeringen om hur tillstånd skulle fördelas. Det var sedan upp till regeringen att fatta beslut i frågan. Verket har genomfört fem ansökningsomgångar. Det som tillkommer nu är att det alltså är Radio- och TV-verket som beslutar och inte regeringen. Ett tillstånd som meddelas av Radio- och TV-verket ska gälla i sex år.

Ansökningsprocessen regleras för närvarande genom en särskild förordning, förordningen (1997:894) om marksänd digital TV, digital-tv-förordningen. Denna ska upphävas. I stället ska verket få i uppgift att utföra verkställighetsföreskrifter om ansökningsförfarandet och om ansökningsavgiftens storlek. Verket ska liksom tidigare informera om möjligheten att ansöka om tillstånd att sända digital marksänd tv och fastställa ansökningshandlingar. Inkomna handlingar ska handläggas, och en bedömning ska göras utifrån

vissa i lagen angivna urvalskriterier. Jag återkommer till dessa kriterier senare. Verket ska därefter besluta om tillstånd och meddela tillståndsvillkor. När tillstånd är beslutade ska verket också utöva tillsyn över villkor som inte är programrelaterade. Övriga villkor har bland andra Granskningsnämnden för radio och TV tillsyn över.

De grundläggande urvalskriterierna är i princip oförändrade. Verket ska bedöma den sökandes finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningar i enlighet med den ansökan som görs. Vidare ska verket bedöma den sökandes vilja att samverka i tekniska frågor med övriga tillståndshavare. Verket ska vid beviljande av tillstånd även särskilt beakta att sändningsutrymmet kan tas i anspråk för olika programtjänster som tilltalar olika intressen och smakriktningar. Det ska finnas en bredd i programutbudet med såväl programtjänster med blandat innehåll som nischkanaler. Det ska ges utrymme för såväl nationella som lokala och regionala programtjänster. Det ska finnas flera programtjänster från flera av varandra oberoende programföretag. Det ska alltså vara ett brett ägande.

När det gäller samverkan mellan programbolagen i tekniska frågor ska villkor om teknisk samverkan och överenskommelse mellan programbolagen enligt propositionen avse multiplexering, det vill säga en sammanföring av de programbärande signalerna i multiplex, elektronisk programguide, som är ett slags söksystem som gör det möjligt för konsumenten att navigera mellan olika programtjänster, tillämpningsprogram, det vill säga standarder för en mjukvara som styr vissa interaktiva tillämpningar och åtkomstkontroll. För att betal-tv-sändningar ska kunna tas emot endast av dem som är abonnenter åtkomstkontrolleras programtjänsterna. Åtkomstkontrollen innebär att ut-sändningen krypteras och att digital-tv-mottagaren är försedd med ett programkort med förmåga att återställa det krypterade programmet till sebar form. Information om vilka abonnenter som har möjlighet att se olika program sänds ut samtidigt med den programbärande signalen.

De tre första funktionerna, alltså multiplexering, elektronisk programguide och tillämpningsprogram, är gemensamma för alla programföretag. Den sistnämnda, åtkomstkontroll, är en funktion som endast är aktuell för dem som sänder krypterade tjänster, det vill säga betal-tv-kanalerna. Fri-tv-kanalerna berörs alltså inte av åtkomstkontrollen.

Som nämnts har verket tidigare handlagt ansökningar i enlighet med digital-tv-förordningen vid fem tillfällen. Möjligheten att meddela ett sändningstillstånd med villkoret att samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor har funnits hela tiden. Av de förslag som verket tidigare lämnat fram gick också i vilken omfattning den sökande avsåg att delta i sådan samverkan. En nyhet i den föreslagna lagtexten är att det numera uttryckligt anges att syftet med samverkan mellan programbolagen i tekniska frågor ska vara att främja tillgänglighet och konkurrens.

Vilken roll har då Radio- och TV-verket? Verkets roll, som vi har uppfattat den, är att ge stöd, råd och riktlinjer i samverkansprocessen. Verket har påbörjat visst förberedande arbete för kommande tillståndsgivning. Mot bak-

grund av att de nuvarande tillstånden löper ut den 1 januari nästa år finns ett uttalat önskemål om information från tillståndshavarna. Verket är angeläget om att behandla alla lika och har därför under hösten tagit kontakt med alla som i dag har tillstånd för att diskutera den framtida regleringen och tekniska frågor. Även andra aktörer har tagit kontakt med verket och har erbjudits möjlighet att träffa verket för samtal.

Verket har också påbörjat ett arbete med att ta fram riktlinjer till programbolagen om samverkansprocessen. I propositionen anges det att verket inför tillståndsgivningen ska ha samråd med Konkurrensverket och Post- och telestyrelsen för att undvika konkurrensproblem på marknaden på kort och lång sikt. Verket har därför haft underhandskontakter med dessa myndigheter och ämnar bilda en arbetsgrupp. Radio- och TV-verket arbetar även med att ta fram ansökningsblanketter, föreskrifter och informationsmaterial. Även om lagförslaget ännu inte har antagits av riksdagen har verket gjort bedömningen att tidsramen är så knapp att vi var tvungna att inleda arbetet utan att riksdagen fattat beslut i frågan.

Mikael Johansson (mp): Fru ordförande! Jag tänker på att ett av urvalskriterierna ska vara brett ägande. Om ägandet förändras efter att tillstånd har erhållits, har ni då möjlighet att återkalla tillståndet? Det kan vara vid till exempel en monopolsituation eller något annat.

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Om frågan kommer upp så är det en fråga om innehåll. Det granskas av Granskningsnämnden. Nämnden kan sedan lämna över frågan till oss så får vi ta ställning till om tillståndet eventuellt ska återkallas.

Per Bill (m): Fru ordförande! När det gäller det som står om samarbetet med Konkurrensverket och PTS: Om någon av aktörerna här inne känner att det inte är konkurrens på lika villkor, att man tvingas in i ett system med kryptering som gynnar någon annan av aktörerna eller om det kommer nya aktörer, är det till er de vänder sig eller till Konkurrensverket, PTS eller arbetsgruppen?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Fram till dess att tillstånd är meddelade ska man vända sig till oss. Därefter föreslås Konkurrensverket få ett särskilt uppdrag att bevaka situationen på marknaden. Fram till dess är det vi som ansvarar för de frågorna. Vi tar upp dessa frågor i de samtal som vi har och kommer att ha just om konkurrensfrågor, såväl med programbolagen som med olika tänkta operatörer. Det är en central fråga för oss som vi bevakar och där programbolagen och övriga ska vända sig till oss. Sedan samråder vi med Konkurrensverket som vi kommer att jobba nära med i dessa frågor.

Helene Petersson i Stockaryd (s): Samverkan har varit ett kriterium som ni har jobbat med förut också. Skillnaden är att det i dag är en operatör och att det i det nya förslaget ges utrymme för flera operatörer. Hur ser ni på den möjligheten? Hur har ni jobbat?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Frågan om hur man ska ha hela tillståndsgivningen för digital marksänd tv har diskuterats länge. I samband med

att lagrådsremissen lades fram träffade vi alla programbolag och diskuterade frågan. Nu har vi tagit nya kontakter med programbolagen. Från programbolagens sida finns det en öppenhet och förståelse för att man måste ändra spelreglerna för det hela. Alla är måna om att få fram en överenskommelse i frågorna. Även de operatörer som jag har träffat har haft förståelse för det hela. Förutsättningarna för att nå fram till en överenskommelse är goda.

Crister Fritzson, Teracom AB: Jag tänkte börja med att redogöra lite kort för Teracom som bolag. Bolaget startade 1992. Det var en utbrytning från Televerket Radio. Bolaget fyller 15 år i år. Vi har i dag runt 650 anställda och kontor på sju olika ställen i landet. Vi har en serviceorganisation som är utplacerad på 54 olika platser i Sverige, så vi täcker hela landet med service i dag. Det är en mycket viktig del i vårt uppdrag att se till att vi kan hantera hela nätet och har den upptid och driftsäkerhet som förväntas av våra kunder i dag. Vi omsätter ungefär 3 miljarder kronor. I koncernen ingår Boxer TV Access som vi äger till 70 procent. De andra 30 procenten i Boxer ägs av 3i. Tidigare var det Skandia som ägde dessa 30 procent. Skandia kom in redan i början av Boxers start, år 2000, som en delägare på 30 procent. Teracom ägs i dag till hundra procent av staten och ligger under Näringsdepartementet.

Teracom's uppdrag och ursprung ligger naturligtvis i det analoga radio- och tv-nätet, men verksamheten har utvecklats under åren. Den har ändrats och breddats. I dag har vi ett digitalt nät som täcker hela Sverige. Det består av sex multiplexrar. Vi har också breddat verksamheten in i andra tekniker, bland annat bredband. Där har vi i dag verksamhet i 49 kommuner, och vi täcker ungefär 600 000 hushåll. Vi har också verksamhet runt omkring service. Vi har tagit uppdrag från bolag som Nokia, 3GIS och andra där vi sköter service åt dem. Våra bredbandsnät är öppna, och där agerar flera tjänsteleverantörer. Vi erbjuder konsumenten möjlighet till valfrihet. Man kan välja vilken tjänsteleverantör som helst. Teracom's uppdrag är att bedriva verksamhet helt och hållet på affärsmässiga villkor. I dag har vi inga samhällsuppdrag. Vi agerar helt affärsmässigt och tar beslut utifrån de premisser som vår styrelse och ägare ger oss.

Digitaliseringen av marknätet började redan 1999 då sändningarna startades. Syftet var att utnyttja frekvensbandet bättre. Då fanns det tre analoga kanaler, SVT 1 och 2 och TV 4. I och med den digitala marknadens öppnande fanns det möjlighet för flera programbolag att sända. I dag finns det ca 35 olika programbolag som sänder i marknätet. Digitaliseringen av marknätet har också skapat en ökad konkurrens. Tittar man på betal-tv och tv generellt har det ökat under de senaste åren. I dag finns det 700 000 betalande hushåll i marknätet. Det är en nettoökning sedan år 2000. Det har inneburit att det har kommit nya tjänster, och betal-tv har blivit en produkt för allmänheten. Priserna har gått ned, och det finns flera olika programbolag som i dag har möjlighet att distribuera tv till hela svenska folket. Betal-tv fanns naturligtvis på satellit- och kabel-tv. Den startade redan på 80-talet. När vi startade i marknätet hade betal-tv agerat under nästan 20 år. Vi förändrade hela situationen och ökade konkurrensen och valmöjligheten för konsumenten.

Det digitala marknätet består i dag av sex multiplexrar. En multiplex täcker 99,8 procent; det är SVT:s multiplex. Vi har tre multiplexrar som täcker 98 procent och en som täcker 70 procent. Dessutom har vi multiplex 6 som sänder finska kanalen och som täcker ca 30 procent av Sveriges befolkning. Där sänds också hd-tv i samma täckningsområde. Cirka 30 procent av hushållen tar i dag sin signal från marknätet på första-tv:n. Tittar man på det totala beståndet av tv-apparater tar ungefär hälften av alla tv-apparater signaler från marknätet. Då ska man beakta att det finns flera tv-apparater i ett hushåll. Många av dem tar emot signaler från marknätet. Vi har alla sommarstugor, båtar, husvagnar och så vidare som tar emot signaler från marknätet. Man kan säga att totalt hälften av alla tv-apparater tar emot signalen från marknätet.

Det finns en mängd boxar ute i dag. Det finns förmodligen över tre miljoner boxar. Boxarna är ett sätt för hushållen att möjliggöra användning av den gamla utrustningen, den befintliga tv-apparaten, även för den digitala sändningen. I dag säljs det i huvudsak digitala tv-apparater. I stor sett alla platta tv-apparater som säljs i dag är digitala, vilket innebär att man inte behöver ha någon box.

Utvecklingen går vidare. Det finns nya komprimeringstekniker. I dag finns det en ny komprimeringsteknik, vilket innebär att man kan utnyttja frekvensbandet bättre, MPEG-4. Alla plattformar kommer att gå över till MPEG-4-sändningar eller komprimeringar under ett antal år. I dag sänder marknätet på MPEG-2. För att marknaden ska bibehålla sin konkurrens är det viktigt att även marknätet har möjlighet att gå över till ny teknik.

Marknätet har, som sagt, skapat en ökad konkurrens. I Konkurrensverkets senaste analys för Näringsdepartementet konstaterades det att det finns en effektiv konkurrens på marknaden. Det finns i dag flera olika plattformar som sänder tv. Satellit och kabel har jag redan nämnt, men även bredbandsnät sänder i dag vanlig tv. Det innebär att det i dag finns många olika alternativ för alla hushåll att ta emot tv. Det innebär att det finns nya tjänster, stor valmöjlighet och stor valfrihet för konsumenten. Tidigare kostade betal-tv kanske 300–400 kr, i dag kan man få betal-tv för under 100 kr. Även EG-kommissionen har konstaterat att det råder konkurrens på tv-marknaden och har därför nyligen tagit bort marknad 18 som var en lista på förhandsreglerade marknader.

I och med propositionen och genom att Boxers ensamrätt nästa vecka försvinner ur programbolagstillstånden råder fri etablering för betal-tv-aktörer i marknätet. Propositionen ger programbolagen möjlighet att komma fram till en teknisk samordning som gynnar programbolagen och naturligtvis konsumenten. Det är viktigt att understryka att det är programbolagen som får sändningstillståndet. Teracom eller någon av betal-tv-operatörerna får inget tillstånd. Men det är viktigt att betal-tv-operatörerna i marknätet fortsätter att investera i marknätet med utbyggnad och tjänster, både tjänster i form av nya kanaler och hd-tv och annat. Det är viktigt att marknätet byggs ut för att kunna täcka 98 procent och så många hushåll som möjligt. Det är bäst om flera företag och aktörer strävar mot samma mål. Det stärker marknätet, bibehåller

den konkurrens som har skapats i marknätet och innebär att konsumenterna fortsatt kan ta emot flera olika aktörers utbud, vilket också säkerställer den konkurrens som har skapats på marknaden.

Frekvensutrymmet är givetvis viktigt. Det är viktigt att marknätet och alla aktörer har möjlighet att konkurrera på samma nivå. Tv-branschen behöver det frekvensutrymme som frigörs genom den analoga släckningen under ett antal år för att möjliggöra övergång till MPEG-4. I dag är hela marknätets frekvensband utnyttjat. För att ha möjlighet att gå över till ny teknik måste nytt frekvensutrymme frigöras under en viss tid för att möjliggöra en naturlig, flexibel och mjuk övergång till ny teknik – något som är helt naturligt i alla teknikbranscher. Detta innebär att vi kan utnyttja frekvenserna mer effektivt, vilket innebär att det kommer att frigöras frekvenser för att antingen fortsätta att utnyttja dem för tv eller för andra tjänster på andra tekniska plattformar. Detta är en bra och flexibel lösning som möjliggör för regeringen att vid ett senare tillfälle, när man vet mer om framtida tjänster och mer om framtida behov från konsumenterna, ta ett beslut om hur man vill hantera frekvenserna.

Det finns i dag hd-tv-tjänster, och konsumenterna och hushållen investerar i ny utrustning som är hd-tv-förberedd. Det finns ett behov och krav från konsumenterna som nu har gått över till marknätet och valt denna plattform att det kommer en utveckling och att man inte går in i en återvändsgränd. Det innebär att vi måste följa med i den naturliga utveckling som sker på marknaden. Detta kommer att innebära att den investering som hushållen gör i platta tv-skärmar som i dag är hd-tv-förberedda också kan utnyttja det för sin mottagning från marknätet.

Ingvar Svensson (kd): Fru ordförande! En reflexion som jag gör när jag bläddrar bland kanalerna i marknätet är att man träffar på många kanaler som har sändningsuppehåll. Hur effektivt är resursutnyttjandet av frekvenserna i dag? Hur stor omfattning av frekvensutrymme bedömer du, Christer, att man behöver för att klara den så kallade migreringen, det vill säga övergången till ny teknik?

Crister Fritzson, Teracom AB: Svaret på första frågan är att det finns programbolag som har sändningsuppehåll eftersom vi har tidsdelning på ett antal programtjänster. Det innebär att vi utnyttjar frekvensutrymmet till i stort sett hundra procent. Det är några timmar på natten som inte utnyttjas. I stort sett utnyttjas tiden alltså till hundra procent. Den tidsdelning som görs innebär att barnprogrammen sänder fram till sex sju och sedan går sändningstiden över till andra tjänster som riktar sig till en äldre befolkning. Tiden utnyttjas alltså till hundra procent.

Den kapacitet som behövs för att kunna gå över till MPEG-4 och möjliggöra ett bättre frekvensutnyttjande är de två multiplex som nu frigörs i och med den analoga släckningen. Multiplex 6 utnyttjar vi till viss del, men multiplex 7 utnyttjar vi över huvud taget inte. Det är alltså de två multiplexen vi talar om för att möjliggöra en övergång.

Per Norman, Boxer TV Access AB: Jag tackar för inbjudan och för möjligheten att lite grann kunna berätta om branschen, i synnerhet om betal-tv-branschen. Jag ska väldigt kort berätta om Boxer, jag kommer att berätta om branschen och avslutningsvis säga något om hur vi ser på propositionen.

Boxer startades 1999. Vi har två ägare, Teracom och riskkapitalbolaget 3i. Vi är drygt 50 anställda i Boxer, men vi har även ett antal indirekt anställda som hjälper oss med olika tjänster och med service. Vi säljer betal-tv, alltså paketerad betal-tv i det digitala marknätet. I slutet av kvartal tre i år hade vi 693 000 kunder. Som ni kan se av grafen som visas på skärmen är det framför allt under de senaste åren som tillväxten bland Boxers kunder tagit fart. År 2003 hade vi knappt 200 000 kunder.

Låt mig gå tillbaka i historien. Det hela började med ett bolag som hette Senda. Utan att närmare gå in på några detaljer kraschade Senda och ur spillrorna bildades Boxer. Också Boxers väg har varit kantad av en del svarta rubriker. Programbolag har hoppat av och det har varit en viss uppochnedgång. Men från och med 2004 visar Boxer vinst, vilket även framgick av den tidigare visade grafen över antalet abonnenter. Det är de investeringar som gjordes 2002, 2003 och framåt som medfört att vi nu visar vinst.

Jag vill också ta upp vikten av betal-tv. Man kan säga att det finns tre sätt att finansiera tv i Sverige. Vi har tv-avgiften, som går via licensen och tillfaller SVT. Den uppgår till ungefär 4 miljarder. Annonsmarknaden, som nu visas på skärmen och gäller siffrorna för 2006, utgör drygt 4 miljarder eller 4–5 miljarder. Betal-tv utgör 10,8 miljarder, det vill säga ungefär 11 miljarder kronor. Av dessa 11 miljarder kronor går omkring 50 procent tillbaka till programbolagen och finansierar dem. Man kan säga att det är dessa tre byggklossar som gör att vi har tv-kanaler i landet. Den viktigaste finansieringskällan för tv-kanalerna är betal-tv.

Man brukar säga att ungefär 10 000 personer är sysselsatta inom branschen, och det är en tillväxtbransch. Ser vi på betal-tv-kakan har Boxer ungefär 15 procent av betal-tv-marknaden. De andra stora aktörerna kommer att göra sina presentationer efter mig.

Vad som också är viktigt, och som tidigare nämnts, är plattformskonkurrensen och möjligheten för hushållen att välja olika typer av distributionssätt. I dag har de flesta villor, om vi börjar med dem, möjlighet att välja mellan satellit, marknät och i allt högre grad även bredbands-tv, eller ip-tv som det kallas. Tittar vi på kabelhushåll eller hyreshus ser vi att man också där har allt större möjligheter att välja mellan kabelnät och bredbandsnät, och i vissa delar även marknät och satellit. Det finns alltså en konkurrens mellan dessa plattformar. De har också olika bredd, djup och typer av utbud. Det har påpekats att det kanske viktigaste konkurrensmedlet i framtiden är att bibehålla konkurrensen mellan dessa plattformar och se till att de utvecklas och skapar dynamik.

Bara för att vi släckt det analoga nätet är det inte stopp på utvecklingen. Branschen drivs starkt av teknik, och tekniken skapar oerhörda möjligheter. Ett exempel på sådant som just nu är aktuellt för oss i branschen är det faktum

att det säljs stora mängder boxar som har hårddisk, vilket innebär att man på olika sätt har möjlighet att spela in program direkt. Det finns också möjlighet att beställa film och andra program direkt via fjärrkontrollen, så kallad *on-demand*.

Vi har förberett hd-tv genom att tv-apparaterna är *hd-tv-ready*. Nu kommer sändningarna i gång. De finns på satellit, på kabel och till viss del även via marknätet. Vi har också mobil-tv.

Det kommer nya plattformar. Vi talar om bredband, men tv finns att tillgå även direkt via Internet. Jag tror att det skapar möjligheter, och från Boxers sida handlar det om just bredden. Att kunna fortsätta att erbjuda en bredd med de kanaler vi i dag har är viktigt, och det är också en av de viktigaste konkurrensmedlen.

Det är viktigt att alla dessa utvecklingsmöjligheter tas till vara och att operatörerna får chansen att utveckla, för det är med dessa delar de olika operatörerna kan konkurrera sinsemellan. Det kanske inte gäller direkt mellan de olika tv-kanalerna så mycket som med just den här typen av tilläggstjänster.

Så till propositionen. Vi anser att den skapar goda förutsättningar att hitta en modell där nyckelorden är tillgänglighet och konkurrens, vilket ju är målet. Propositionen reglerar inte själva operatörsrollen mer än nödvändigt. Det är viktigt att en operatör i marknätet inte är annorlunda reglerad än en operatör i till exempel satellit eller på kabel. Det råder alltså ett konkurrensförhållande mellan de olika distributionsformerna.

Det är också viktigt att operatörerna har incitament för att kunna fortsätta att investera. Det handlar om den typ av investeringar som jag berättade om tidigare – nya tekniker, nya produkter.

Något som också nämnts tidigare gäller frekvensutrymmet och det utrymme vi nu har. En hel tv-bransch står bakom behovet av att i marknätet finnas frekvensutrymme för att kunna ta oss in i nästa generation, så kallad MPEG-4, och se till att hd-tv får sin plats i marknätet.

Slutligen något om det som även Björn Rosén nämnde, nämligen att kunden, tittaren, står i centrum. Det som nu görs inom marknätet måste innebära att det inte blir några konstigheter för kunderna, att det är en övergång som tillför kunderna någonting och inte skapar problem för dem. Vidare måste vi ta till vara bredden. Det finns redan mängder av tv-kanaler i marknätet och många fler som vill ha kanaler där. Det måste finnas möjligheter för alla dessa kanaler att komma ut.

Joachim Benno, Telenor Broadcast: Jag är direktör för regulatoriska frågor, eller spörsmål som vi säger i Norge, vid Telenor Broadcast. Telenor Broadcast är ägare till Canal Digital, och det är i den egenskapen jag är här. Canal Digital är ju intresserad av möjligheten att kunna erbjuda sina tjänster i det digitala marknätet.

Jag vill först uttrycka ett tack för möjligheten att komma hit och ge våra synpunkter till utskottet samt min förståelse för de utmaningar som utskottet har och har haft i förhållande till propositionen. Dessa mycket komplexa

frågeställningar berör många viktiga frågor, och många viktiga intressen står på spel.

Även vd:n för Canal Digital i Sverige, Patrik Hofbauer, finns närvarande i dag och kan hjälpa mig att svara på eventuella frågor.

Det som propositionen handlar om och som är viktigt för vår del är hur man ska skapa konkurrens i marknätet och hur den situation som propositionen tar sin utgångspunkt i ser ut. Detta framgår av bilden som visas på skärmen. Det som konstituerat monopolet är Boxers kontroll över krypteringsplattformen, vilket i sin tur lett till monopol på att sälja betal-tv till slutkund. Det monopolet har manifesterats genom sändningstillstånd, det vill säga krav på att programbolagen måste använda Boxers plattform vad gäller både kryptering och paketering. Även om programbolagen har velat anlita andra, och andra har kunnat erbjuda tjänster till slutkundsmarknaden, har det alltså inte varit möjligt.

Det är den situationen som nu måste hanteras. Det är här vi måste skapa tillgänglighet och konkurrens. Det är också den situationen som kommissionen reagerat på, och det är utifrån den situationen vi måste säkra de olika intressen som står på spel i den här frågan.

Vårt främsta intresse är givetvis att hitta en konkurrensneutral situation som ger oss och andra aktörer reella möjligheter att kunna erbjuda tjänster. Men minst lika viktigt är att man säkrar de intressen som både Teracom och Boxer varit inne på, nämligen marknätets utveckling, konsumentintresset och ett effektivt frekvensutnyttjande.

Syftet med regleringen är mycket bra, och vi stöder propositionen i den delen. Det gäller tillgänglighet och konkurrens. Lite mer preciserat kan man säga att det i propositionen sägs att den lösning man hittar genom samverkan mellan programbolagen inte får försvåra för eller hindra nya aktörer att etablera sig. De ska kunna etablera sig och verka på lika villkor.

Det är en mycket bra utgångspunkt. Men det finns givetvis också ett ”men” och det är att man, också explicit i lagtexten, måste säkra att det också kan omsättas i praktiken. Det är resultatet som räknas. Det innebär att den svenska staten/regeringen, som ytterst är ansvarig för att ha skapat det monopol vi ser i marknätet, också är ansvarig för att detta monopol bryts i praktiken.

Detta bekräftas av kommissionens klagomål. Monopolet måste brytas upp i praktiken och inte bara på papperet. Kommissionens klagomål, som formellt anhängiggjordes den 13 september, är en bekräftelse på att kommissionen inte tycker att förslaget ger tillräckliga garantier för att så verkligen sker.

Låt det inte råda några tvivel om att kommissionens bedömning är baserad på det föreliggande förslaget. Det framgår av de offentliga handlingar som finns tillgängliga.

Det som är ett potentiellt problem är att man, i stället för att i proposition och lagtext ge klara direktiv om hur man ska säkra konkurrenssituationen och övriga politiska mål med regleringen, har gett i uppdrag till programbolagen att säkra detta utan närmare direktiv om hur detta ska åstadkommas i praktiken.

Det finns ett par riskmoment i de sammanhangen. Man inte bara ber utan i realiteten tvingar programbolagen att sätta sig vid förhandlingsbordet och diskutera. Programbolagen är egentligen i en konkurrenssituation och sådana former av samarbete mellan konkurrenter balanserar farligt nära det som kan betecknas som kartellverksamhet. Därmed inte sagt att det jag säger kommer att ske, men risken finns. Kartellverksamhet handlar alltså om att man otillbörligen byter information som kan verka hämmande på konkurrensen på marknaden, såsom prissamarbete och liknande.

Det finns också många särintressen, och om de får ta överhanden i programbolagens diskussioner kan det i sig undergräva syftet med regleringen i förhållande till tillgänglighet och konkurrens och dessutom i förhållande till de andra intressena som vi talat om. Det i sin tur kan bidra till en snedvridning av konkurrensen och till att propositionens syfte i det avseendet förfelas.

Dessa risker bekräftas också av Konkurrensverkets analys. Konkurrensverket uttrycker klart att om man ska säkra syftet med propositionen behöver ett par saker göras. För det första är det grundläggande att krypterings- och betal-tv-funktionerna separeras, det vill säga krypteringsfunktionerna bör separeras från Boxer så att Boxer bedriver en ren betal-tv-verksamhet. På sätt och vis kan det beskrivas som att man går tillbaka till den gamla Sendamodellen. Det i sig är helt grundläggande för att uppfylla dessa syften, och det är även vårt främsta budskap här.

Detta ligger också i kommissionens klagomål, där den formella grunden är just det monopol som Boxer fått till krypteringsplattformarna. Det kan inte upprätthållas. Vidare pekar man på behov i förhållande till processen för att undgå de risker som jag pekade på och som framgick av den bild jag tidigare visade.

För att försöka åskådliggöra något som är komplext men samtidigt viktigt vill jag åter använda den aktuella bilden på skärmen, som alltså visar den nuvarande situationen. Det är den första punkten som även Konkurrensverket pekat på. Konkurrensverket har alltså pekat på att man måste separera den tekniska plattformen från betal-tv, något som också vi menar är helt grundläggande för att uppnå syftet med propositionen. Orsaken till det är att det skapar en neutral part, en neutral teknisk operatör, i förhållande till dem som ska ha möjlighet att konkurrera på lika villkor. Det i sin tur skapar en dynamik mellan oss som paketerar (dvs. betal-tv-operatörer), programbolag och operatören av den tekniska plattformen. Detta framgår av den nedre delen av bilden. Betal-tv-kanalerna kan också välja att gå direkt till den tekniska operatören och be att deras sändningar ska vara krypterade.

Hur påverkar då detta konsumenten? Utgångspunkten enligt god konkurrens teori är att det skapar mångfald för konsumenten. Och då är väl allt frid och fröjd? Nej, så enkelt är det inte. Här håller jag helt och hållet med om det som både Teracom och Boxer sagt tidigare och som Robert Nordh delvis också sade i sin utredning 2004.

Marknätet är speciellt och utgör en klart begränsad resurs jämfört med andra plattformar som kabel och satellit. Detta ställer särskilda krav på hur vi

hanterar situationen i marknätet för att kunna uppfylla de syften jag nämnde tidigare. Det gäller såväl konkurrensneutralitet som konsumentintresset, ett effektivt frekvensutnyttjande, marknätets utveckling samt incitament för investeringar.

Detta garanteras av en neutral aktör som sköter tekniken eftersom man då också kan garantera att hela operationen baseras på ett krypteringssystem. Därmed undviker man problemet med konkurrerande krypteringssystem och att kunderna ska ha olika boxar och olika kort. På kortet som ger kunderna tillgång till betal-tv finns ett mikrochip, precis som på de nya legitimationskort vi har. Det mikrochipset har kapacitet för att kunna delas in i zoner, vilka i sin tur kan delas in i förhållande till dem som vill konkurrera. Det innebär att hushållen på ett och samma kort kan få tillgång till samtliga tjänster som finns i marknätet, samtliga betal-tv-operatörer och de kanaler som distribueras. Det säkrar konsumenternas intresse.

En sådan lösning säkrar att konsumenterna inte riskerar att bli inlåsta, för när man frigör och lägger upp en del av den tekniska värdekedjan på en neutral aktör fråntar man samtidigt oss betal-tv-operatörer kontrollen över de sista delarna i den tekniska värdekedjan, boxen och kortet. Det betyder att vi inte heller kan låsa in kunderna. På så sätt skapar man alltså en neutral plattform för kunden, som bara behöver byta box om han eller hon vill ha en box med högre prestanda.

En neutral teknisk operatör – jag vill gärna säga några ord om det – ska främja marknätets utveckling och konsumentintresset samt även investeringen. Investeringen kan med en neutral aktör fokuseras, och det är den neutrala tekniska plattformsoperatören som tar betalt för de tjänster som vi betal-tv-operatörer och programbolagen vill utnyttja.

Det är viktigt att man hittar en konkurrensneutral fördelning av kostnaderna, och det sköts bäst av en neutral aktör. Den neutrala aktören, som är ansvarig för den tekniska plattformen, tar emellertid av oss andra ut det pris som behövs för att investera i marknätet och säkra en fortsatt god utveckling i marknätet.

Med de ramar som en neutral aktör ger, med ramar för den konkurrens som ska ske, kan man dra nytta av konkurrensens fördelar, vilket kommer att bidra till produktutveckling och prispress. Dessutom innebär det en utökad efterfrågan på innehåll och kvalitet, vilket ju skapar behov av ökad transmissionskapacitet. Det i sig pressar fram utvecklingen vad gäller bättre komprimeringsstandarder som gör att man mer effektivt kan utnyttja det frekvensutrymme man redan har.

Jag skulle också vilja säga att teknikskiften underlättas. Det vi nu talar om gäller övergången från MPEG-2 till MPEG-4 där MPEG-4 är en nödvändighet för att bättre kunna utnyttja frekvenserna, oavsett om man vill använda dem till hd-tv, extratjänster eller fler standardkanaler. Det är vår absoluta övertygelse att en rejäl konkurrenssituation mellan betal-tv-aktörer är det bästa också för konsumenten. Då blir den övergång som innebär att alla boxar i marknätet behöver bytas ut för att kunna hantera MPEG-4 också en konkur-

rensparparameter mellan oss betal-tv-operatörer. Vi går alltså in och subventionerar boxarna på samma sätt som skett på parabolmarknaden och som nu sker på mobiltelefonmarknaden. Om vi inte får en fungerande konkurrens i slutkundsledet, att det alltså bara finns en betal-tv-operatör, kommer kostnaden att i slutändan hamna hos konsumenten. De flesta konsumenter i landet känner över huvud taget inte till att det kommer att bli nödvändigt för dem att byta box inom en snar framtid.

Jag skulle vilja tillägga att även här säkras hushållens intresse eftersom de tillförsäkras enkel tillgång till alla tjänster över ett enda kort och utan att behöva byta box.

Låt mig avsluta med att säga att propositionen har ett gott syfte. Den har dock visat sig ha vissa problem, nämligen att det skulle behövas ytterligare underlag och motivering till att vi får en separation mellan teknisk plattform och betal-tv-verksamhet.

Christer Kinch, Com Hem AB: Jag är direktör för affärsutveckling vid Com Hem och har under mitt ansvar bland annat regulatoriska frågor. Även vi vill tacka för möjligheten att presentera vår syn. Jag tänkte dels lite kort berätta om Com Hem, dels redogöra för vår syn på marknaden och även på det föreliggande förslaget.

Com Hem opererar sedan 1983 kabel-tv i Sverige och når ungefär 40 procent av landets hushåll. Förutom våra tv-tjänster har vi även bredband och telefonitjänster. Sedan 1997 levererar vi också digital-tv. Vi erbjuder 130 kanaler och är ensamma om att ha en så kallad à la carte-lösning, det vill säga att man kan välja en och en av dessa kanaler; man har alltså full valfrihet. Vi har ungefär 370 000 digital-tv-kunder, vilket ger oss 16 procent av digital-tv-marknaden.

Jag tittade på Mediavisions senaste Q 3-siffror, och de visar att vi delar den siffran med Canal Digital och Viasat, 16 procent alltså, medan Boxer har 28 procent.

Om vi tittar på det som har hänt på marknaden de senaste åren ser vi att två typer av teknologi vuxit snabbare än andra. Den ena är marksänd tv och Boxers framgångar. Den andra är Telias ip-tv. Vi har alltså kunnat se en kraftig tillväxt av nya teknologier.

Marknaden präglas av en mycket hård konkurrens mellan infrastrukturer, något som också EU tittat på när man tagit bort marknad 18. Vi ser det i den rapport som Näringsdepartementet och PTS tillsammans kom med i våras. Där talas om vikten av plattformsbaserad konkurrens och parallella strukturer och alternativ för kunderna samt att det är det som driver utvecklingen framåt snarare än återförsäljarkonkurrens. En enkel parallell till det är förstas energimarknaden och dess avreglering i Sverige.

Om vi tittar specifikt på det framlagda förslaget anser vi att det är viktigt att upprätthålla investeringsviljan i nätet. Skälen till det är två. Det mest uppenbara skälet är att slutkunderna ska gynnas och utvecklingen i detta nät inte hämmas jämfört med andra nät. Därför är det viktigt att även de får dra nytta av nya teknologier. Det andra skälet är att denna marknad måste kunna kon-

kurrera med alternativa marknader just för att kunna upprätthålla plattformskonkurrensen.

Det gäller att hålla tungan rätt i mun när man talar om saker som krypteringssystem och annat, som även tidigare talare tagit upp. En differentiering från leverantörens sida får inte omöjliggöras på grund av att man sätter en teknikstandard på en lägsta gemensam nivå. I så fall hamnar vi i en situation som innebär att kunderna i slutändan missgynnas.

Den här samverkansmodellen tycker vi är anmärkningsvärd, vilket är ett ganska slitet uttryck i dessa dagar, men det är ett lite anmärkningsvärt sätt att organisera det hela på. Till och med Konkurrensverket pekar på avigsidorna i form av kartellbildning och annat. Vi ser också en stor risk för ökad vertikal integration, alltså att bolag som har både programrättigheter och operatörsfunktioner får ett försteg. Vi operatörer som inte har egna programrättigheter bjuds så att säga inte till bordet för diskussion, utan kravet är att man kommer från just programbolagssidan. Det gäller att komma ihåg att vissa av de aktörer som sitter runt bordet har ett operatörsintresse.

Den tredje synpunkten vi har på samverkansmodellen gäller etableringsfriheten. Frågan är alltså om man verkligen erbjuder det eller om det sker ett selektivt urval.

Ulrik Bengtsson, Viasat AB: Jag är vd för Viasat. Viasat är en betal-tv-operatör, vilket en del av er känner till. Det är en av flera operatörer med ambitionen att finnas tillgänglig i det digitala marknätet. Som sådan har vi naturligtvis varit intresserade av att följa utvecklingen vad gäller frågan om tilldelning av tillstånd i det digitala marknätet.

En första notering man kan göra med anledning av att det över huvud taget finns tillstånd till det digitala marknätet är att det är beroende av att frekvensutrymmet är begränsat. Om det inte hade funnits ett begränsat frekvensutrymme hade det sannolikt inte behövts några tillstånd. Då hade det stått var och en fritt att agera på denna marknad precis som på vilken annan marknad som helst.

Nu finns ett begränsat frekvensutrymme, och det finns ett behov av tillstånd. Jag vill därför börja med att säga att jag stöder regeringens förslag om att det är programbolagen, det vill säga tv-kanalerna, som ska tilldelas tillstånden. Då kan det också vara logiskt att det är programbolagen som ska komma överens om en hel del av de tekniska bitar som krävs för att få det hela att fungera.

Med detta sagt kan jag konstatera att jag egentligen diskvalificerat mig själv till att vara här och ha synpunkter på processen. Jag blev faktiskt lite förvånad när jag fick inbjudan, men jag tackar för den och hoppas att jag kan svara på eventuella frågor för att klargöra saker och ting.

När det gäller mediepolitiska mål för marksänd tv har riksdagen ställt upp ett antal mål för marksänd tv, vilket ni säkert känner till. Det är yttrandefrihet, informationsfrihet, mångfald, konsumentvänlighet, effektivt frekvensutnyttjande, konkurrenskraft och kostnadseffektivitet. Viasat delar dessa värderingar fullt ut. Vi tycker att dessa målsättningar är mycket bra.

Det har uppstått en del frågetecken under resans gång då man talat om konkurrens i marknätet vad gäller dubbelsändning och viss teknisk inlåsning. Jag ska försöka beröra de frågetecknen lite grann och se om vi kan reda ut dem.

Låt mig även kort ta upp propositionen. Regeringen beslutar om sändningsutrymme som ska användas till digital marksänd tv. Sändningstillstånd beviljas, utom för public service, av Radio- och TV-verket. Sändningstillståndet gäller i sex år. De kommersiella tv-företagen beslutar själva hur sändningarna ska finansieras, fri- eller betal-tv, som Per nämnde tidigare. Flera företag ska kunna tillhandahålla abonnemang på betal-tv-kanaler i marksänd tv under förutsättning att tillgängligheten till det samlade programutbudet är god. Programföretagen ska samverka tekniskt så att tillgänglighet och konkurrens främjas. Det är också möjligt för Radio- och TV-verket att meddela tillstånd i frågan.

Viasat är alltså en betal-tv-operatör. Således ligger fokus i dessa frågor för vår del på det som är av lite mer teknisk karaktär. Det verkligt viktiga är att man säkerställer tillgängligheten så att det hela blir enkelt för kunderna, alltså en okomplicerad och smärtfri process.

När det gäller programföretagens roll i samverkan behöver vi kanske inte gå igenom det så väldigt mycket i detalj. Jag kan bara konstatera att min tolkning när jag har tittat på programföretagens roll är att de i väldigt stor utsträckning har fått möjligheten att kontrollera sin egen framtid, sin egen distribution, tillgänglighet med mera genom den här samverkansprocessen. Det torde man som programbolag tycka är bra.

Radio- och TV-verkets uppdrag behöver vi inte heller gå in på. Det har redan diskuterats här i dag. Man kan sammanfatta med att det här är en normal myndighetsutövning som finns i flera andra branscher. Post- och telestyrelsen är ett annat exempel. Vi är helt övertygade om att Radio- och TV-verket har väldigt bra kompetens att sköta den här myndighetsutövningen.

Vad är teknisk samverkan, och vad är inte teknisk samverkan? Vi har varit inne på det lite tidigare i dag. Teknisk samverkan är multiplexering, åtkomstkontroll, kryptering, kortkontroll, elektroniska programguider och API som är ett system för interaktiva tjänster.

Vi har också det som är abonnemangsförsäljning och inte av teknisk natur. Det är prissättning, marknadsföring och försäljning. Det är viktigt, som en generell kommentar här, att dela på de två områdena. Vad är teknisk samverkan, och vad är inte teknisk samverkan?

Det viktiga i allt det här är givetvis att säkerställa tillgänglighet för kunderna.

Positionen är förhållandevis tydlig – den är väldigt tydlig. Vi stöder propositionens syfte att skapa en konsumentvänlig lösning med hög tillgänglighet.

Hur säkerställer man då den tillgänglighet som jag nu har pratat lite om? Det finns ett antal saker som är ganska viktiga för att det här ska bli en konsumentvänlig lösning med hög tillgänglighet. Det är en gemensam teknisk standard, det vill säga inte så att vi har egna krypteringssystem för respektive

operatör. Det handlar om en gemensam krypteringslösning, det vill säga inte någon typ av simulcrypt. Det handlar om en enkortslösning så att kunderna slipper byta kort och hålla på med det. Det är komplicerat och jobbigt för kunderna. Så vi ska inte ha flerkortslösningar. Öppna nät är något som underlättar för kunderna. Således ska vi inte ha stängda nät. Det är viktigt med tillträde till nät och åtkomstkontroll så att man som kund kan ha abonnemang från flera olika operatörer om man så önskar. Vi har tidigare i dag pratat om att många har abonnemang både i sommarstuga, båt, hem och vad det nu kan vara. Det är viktigt att man kan ha valfrihet på alla de här ställena när man vill titta på tv. Så utesläppning vill vi inte ha.

Det ska vara konkurrensneutrala och lika villkor. Dominerande aktörer som ställer upp villkoren ska vi inte ha. Det har vi berört många gånger tidigare, men det är att säkerställa tillgängligheten för oss. Samtliga de frågorna ligger inom Radio- och TV-verkets område.

Vad gäller öppna nät ska jag av tidsskäl inte gå in så mycket på det. Men det är viktigt att det finns en öppenhet med tillgänglighet i näten.

Propositionen är tydlig och bra. Den skapar drivkrafter för utveckling. Vi behöver inte gå in på vad konkurrens gör för utveckling. Jag tror att många av oss har en övertygelse om att konkurrensen underlättar utvecklingen, innebär ett mer varierat utbud mot kunderna och lägre priser sannolikt. Drivkrafterna när det gäller tjänsteutveckling som vi också berört här i dag blir givetvis starkare med konkurrens. Det handlar om hd-tv, interaktiva tjänster och vad det nu må vara. Vad det gäller subventioner av hårdvara har vi hört i dag att det finns en stor mängd kunder som kommer att behöva byta ut sina boxar den närmaste tiden. Det är klart att om operatörerna kan vara med och underlätta den utvecklingen är det positivt för kunderna.

Jag upplever tv-branschen som förhållandevis samstämmig. Vi får se vad bedömningen av det blir. Jag har noterat att även kollegan Boxer i många avseenden är överens om detta.

Då är frågan om propositionen uppfyller de mediepolitiska målen. Vi tycker att den gör det. Vi tycker att den är ganska tydlig och uppfyller de mediepolitiska målen, vilket är glädjande.

Ordföranden: Tack så mycket! Då har vi ett utrymme i vårt program för frågor från utskottets ledamöter till dem som nu har haft ordet i första hand.

Mauricio Rojas (fp): Det är en fråga till Radio- och TV-verket. Hur bedömer man viljan till samarbete som är ett av villkoren i propositionen?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Vi har, som sagt var, träffat programbolagen i två omgångar, i samband med lagrådsremissen och nu efter propositionen. Vi bedömer att det finns en god vilja hos programbolagen att komma överens.

Mauricio Rojas (fp): Hur gör ni den bedömningen? I vilket fall skulle ni bedöma att det inte finns en sådan vilja?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Som sagt var träffar vi programbolagen och diskuterar de här frågorna. Vi har även träffat operatörerna som har upp-

trätt här i dag. Den samlade bilden är att det finns en vilja att komma överens. Men som också har framkommit av övriga talare här finns det lite olika intressen från olika aktörer. Så det är inte helt oproblematiskt. Det är svåra avvägningar man har att göra. Det har framkommit när man har hört de olika operatörerna berätta om det hela. Så visst finns det svåra frågor, men jag tror att det finns en vilja hos programbolagen att komma fram till en lösning. De vill ju ut med sina program till konsumenterna. Det är deras intresse.

Helene Petersson i Stockaryd (s): Tack för en bra redogörelse överlag här! Det har nämnts väldigt mycket om frekvenserna, hur viktigt det är för att komma vidare i den tekniska utvecklingen. Någon av er nämnde en gemensam teknisk standard. Det är klart att om frekvensutrymmet minskar kanske det finns en risk att utvecklingen lägger sig på en miniminivå. Det var det någon av er som sade.

Jag undrar om det är en fråga som Radio- och TV-verket har stött på? Vad gör ni för bedömning när det gäller att komma långt fram i en samverkanslösning? Vad har frekvenserna för roll i detta?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Det är mycket teknik över huvud taget när man kommer in på de här frågorna. Den första teknikfrågan handlar om åtkomstkontrollsystemen, att man har gemensamma åtkomstkontrollsystem. Om man inte har det finns det risk för att – som flera har berört – man måste ha olika kort. Kanske måste man till och med byta ut boxarna. Det är en teknisk fråga.

När det gäller den andra frågan om standarder handlar det om utsändningen, om man ska övergå från MPEG-2 till MPEG-4. MPEG-4 finns på andra plattformar. I Danmark och Norge inför man MPEG-4 direkt. Om man inför MPEG-4 finns det betydligt mer utrymme. De frågorna diskuterar vi med programbolagen och med operatörerna. Vi kommer sedan att göra någon form av ställningstagande. Innan vi slutligen gör det avvaktar vi givetvis riksdagens beslut i frågan.

Stefan Tornberg (c): Jag har en följdfråga. Vilken tidsperiod handlar det om? Hur lång utsträckning blir det på övergången mellan MPEG-2 och MPEG-4? Det värsta och det bästa scenariot?

Ingvar Svensson (kd): Om man nu får flera betal-tv-försäljare i marknätet och om konsumenten vill köpa till exempel två paket men det i de paketen ingår en och samma kanal är det klart att man inte sänder det dubbelt. Men hur löser man risken för dubbelbetalning?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Om det finns en tidsperiod för MPEG-4 var första frågan. Det finns ingen sådan direkt tidsperiod, men man kan konstatera att på övriga plattformar och i vissa länder är MPEG-4 redan genomfört. Så det är relativt nära förestående. De stora aktörerna på tv-området har gett in en skrift till regeringen just om de här frågorna och vill få en snabb övergång till MPEG-4. Men det hänger också samman med vilket frekvensutrymme som ställs till förfogande. Om regeringen ställer mux 6 och 7 till förfogande är det lättare för oss på Radio- och TV-verket att se till att det blir

en övergång till MPEG-4. Däremot, om det inte blir mer frekvensutrymme är det betydligt svårare. Det var den första frågan.

När det gäller hur man löser frågan med risker för dubbelbetalning kanske det är svårare att svara. Det är en sådan fråga som vi får ta med oss och diskutera med programbolagen. Jag utgår från att operatörerna också ser till att man får lösa sådana här frågor.

Stefan Tornberg (c): Programbolagen pratar i sin skrivelse om en övergång fram till 2015. Är det den tidsutdräkten som behövs? För mig förefaller det vara en rätt lång tid. Är det ett sådant tidsutrymme som behövs för en övergång på bred front till MPEG-4?

Crister Fritzson, Teracom AB: Den bedömning som vi har gjort tillsammans med programbolagen är att det är ett rimligt antagande att det tar sex till sju år att gå över till MPEG-4. Det viktiga är att det finns en utveckling av nya tjänster så att det finns en naturlig övergång från MPEG-2 till MPEG-4 och konsumenterna kan se fördelen med nya tjänster i form av kanaler, hd-tv och kanske andra tjänster som kan komma upp. Vi gör bedömningen utifrån den erfarenhet vi har från att ha släckt det analoga nätet, som vi har gjort nu under två år och som har varit väldigt lyckosamt, och vi tror att bedömningen är rimlig att det kan ta fram till 2015. Men det kräver naturligtvis att det finns en drivkraft i marknätet, att de olika frågorna vad det gäller investering kan hanteras. Om inte investeringsviljan kvarstår och de aktörer som är kvar i marknätet eller kommer att agera i marknätet har en möjlighet att kunna tjäna pengar och investera kan det bli problem. Men vi tycker att det är en rimlig bedömning att det tar fram till 2015.

Ordföranden: En fråga som berörs här hela tiden är det utrymme som krävs. Ett frekvensutrymme krävs för att göra den här övergången. Det är en förutsättning som jag har förstått beskrivningen. Då säger företrädaren för Radio- och TV-verket att det beror på det beslut som regeringen kommer att fatta när det gäller just frekvensutrymmet. Var ligger det beslutet från regeringens sida tidsmässigt?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Regeringen har sagt att den före årsskiftet ska fatta beslut om vilket frekvensutrymme som ska avsättas för tv-sändningar i Sverige. Det är det beslutet som vi avvaktar.

Ordföranden: Om det inte är någon ytterligare som önskar ordet av utskottets ledamöter går vi vidare i vårt program.

Jan-Olof Gurinder, Sveriges Television AB: Jag sysslar både med tekniska frågor på ett otekniskt sätt och i hög grad med regulativa frågor av olika slag. Vi tackar för möjligheten att få kommentera regeringens förslag till ändring i radio- och TV-lagen. Jag vill först konstatera att i beredningsfasen i Regeringskansliet för lagrådsremissen hade vi tillfälle att kommentera frågan om operatörsfunktionen i den analys som Radio- och TV-verket genomförde på uppdrag av Kulturdepartementet. De slutsatser som Radio- och TV-verket framförde i den analysen överensstämde i väldigt hög grad med vår syn på de här frågorna.

Man kan konstatera att regeringen valde att föreslå en lösning som knappast enligt den analysen kan ses som den mest prioriterade av programföretagen som sänder i marknätet. En av de invändningar som fanns var problemen med att på ett bra sätt komma fram till lösningar i samverkan. Det är erfarenheten av diskussionerna om Senda och tidigare samarbete som Per Norman nämnde som många av oss har i gott minne.

Efter riksdagens kommande beslut nästa vecka, som vi förutsätter blir ett ja till lagförslaget, har programföretagen som får eller har tillstånd att hantera frågan utifrån de förutsättningar som nu föreligger med lagstiftningen och med motivuttalandena. Det är alltså en fråga om att gilla läget och göra bästa möjliga jobb utifrån de förutsättningarna.

Jag är väldigt angelägen om att understryka det som Ulrik sade tidigare, nämligen att det är programföretagen som förutsätts komma överens, inte några operatörer. Även jag noterade med en viss förvåning prioriteringen av vilka som var inbjudna för att ge synpunkter på det här lagförslaget när dokumentet kom till oss.

Lagändringarna berör inte direkt Sveriges Television. Som har sagts flera gånger ska regeringen fortsatt fatta beslut om sändningstillstånd för oss, och vi tillhandahåller inte betal-tv-tjänster. Vi är dock i högsta grad berörda av hur verksamhetsförutsättningarna utvecklas i marknätet. Det är en unik ställning för oss. Vi inte bara får utan vi har en ovillkorlig skyldighet att sända i marknätet. Andra företag kan avstå från att sända i marknätet om verksamhetsförutsättningarna inte uppfattas vara tillräckligt bra. Det digitala marknätet är inte som det analoga marknätet var en plattform för så kallad fri-tv, det vill säga icke abonnerad tv. Det svenska digitala tv-nätet har utvecklats till att i hög grad vara en betal-tv-plattform. Jag skulle vilja gå som långt som att säga att vi är mer eller mindre unika i Europa i det avseendet, där fri-tv:n fortfarande har en dominerande roll i marknäten. Så är icke fallet i Sverige.

Det här innebär att de förutsättningar som betal-tv ger i marknätet i väldigt hög grad ger förutsättningarna för Sveriges Television och våra möjligheter att utveckla olika typer av tjänster. Vi kan inte i egen kraft diktera, styra, påverka hur förändringarna sker i marknätet. Vi får spela på de villkor som hitintills i hög grad har satts av och också i framtiden kommer att sättas av konkurrerande operatörer.

Det ovillkorliga beroendet av marknätet innebär att en teknisk utveckling är en förutsättning för våra tjänster i marknätet. Det är ett av skälen till att vi tillsammans med övriga programföretag gentemot regeringen yrkar på att regeringen ska tilldela ytterligare frekvensutrymme för tillståndsgivningen för att man ska kunna få i gång den övergång till effektivare kodning som flera har uppehållit sig vid här och som är nödvändig. Det innebär bland annat att tekniska förutsättningar skapas för att sända högupplösnings-tv i marknätet.

Enligt vår uppfattning kan inte en ny utformning av radio- och tv-lagen och en tillämpning av den frikopplas från frågan om frekvensutrymme. En grundläggande fråga är för vilka mediepolitiska syften som lagstiftningen ska

användas. Vi uppfattar att det i den här propositionen i hög grad saknas ett resonemang på den punkten.

Frekvensfrågan är för närvarande ingen fråga för riksdagen. Det är oklart om det över huvud taget kommer att bli det. Men om de här två frågorna inte ses i ett sammanhang, lagstiftningen och frekvensfrågan, har skälen för lagstiftningsändringen i hög grad reducerats till att vara ett instrument för att hantera den konflikt som svenska staten har med EU.

Ett grundtema i regeringens förslag är att hantering av betaltjänster fortsatt ska kunna ske på konsumentvänligt sätt. Det är vår uppfattning, och som har sagts från flera håll här, att det bör gå att hitta sådana lösningar. Vi är ett antal programföretag som diskuterar den här frågan, och kretsen har nu utvecklats till att omfatta i princip alla som sänder i marknätet i dag. Vi tror att vi kan komma vidare i en process som alltså har kommit i gång innan Radio- och TV-verket satte i gång sitt arbete på ett väldigt konkret sätt i den här frågan.

Men det finns skäl att peka på att ett kortsiktigt fokus på konkurrens mellan olika operatörer i marknätet kan leda till att den tekniska utvecklingen av nätet avstannar och att det blir svårare att genomföra den nödvändiga migreringen från en äldre, mindre effektiv kodningsteknik över till en ny. Det är en bedömning som görs av flera som har talat här i dag. Jag vill gå så långt som att säga att även det här framskymtar i den bedömning som gjordes i den expertrapport som Konkurrensverket tog fram under sommaren.

Det här innebär alltså att Radio- och TV-verket i samråd med Konkurrensverket och med PTS och med ett beaktande av vad man kan bedöma vara de troliga reaktionerna från EU-kommissionen har en ytterligt delikat uppgift att åstadkomma ett regelverk som uppfyller de olika aspekter som jag har berört här.

Även om SVT inte direkt är beroende av operatörsfunktionen är det indirekta beroendet väldigt avgörande. Vi kommer att vara en part i överenskommelsen, och vi kommer att driva de synpunkter som vi tycker är de riktiga och relevanta för oss. Det som vi driver uppfattar vi vara ett uttryck för det som är publikens intressen i de här sammanhangen.

Förslaget om migrering till MPEG-4 är inte något unikt för Sverige. Bara för någon dag sedan fick vi information om att den regulativa myndigheten i Storbritannien, Ofcom, har tagit initiativ med i princip samma syfte. Där är alltså processen myndighetsinitierad, myndighetsstyrd, och kommer att hantearas genom myndighetsbeslut. I Sverige föreslår den samlade *broadcast*-branschen att vi ska få förtroendet att genomföra de här förändringarna förutsatt att grundförutsättningar skapas av statsmakten.

Vi hävdar att det yrkande som vi har lagt fram är förenligt med det som nyligen har kommit från EG-kommissionen om förändring av det så kallade telekompaketet. Det är förenligt med de beslut som har fattats i ITU om användning av frekvensutrymme. Ett genomförande av vårt yrkande kommer inte att innebära att den av regeringen eftersträfvade flexibiliteten för framtiden kommer i fara på något sätt.

Vi vill understryka från Sveriges Televisions sida att man inte ensidigt kan se den här frågan som en lagändring utan måste foga den till vad man har för mediepolitiska syften. Då är frekvensfrågan av avgörande betydelse.

Jag vill tillåta mig att göra några kommentarer till det som Joachim Benno sade. Han presenterade en modell som man skulle kunna kommentera med att det hade varit utomordentligt om den hade etablerats från början. Det gjordes inte. Det är en god teoretisk modell. Problemet är hur man tar sig dit. Frågan är om lagstiftningen skapar tillräckligt utrymme, tillräckliga förutsättningar för att ytterst Radio- och TV-verket ska kunna åstadkomma det.

Tillåt mig också att konstatera att den av Canal Digital presenterade modellen inte har implementerats i Norge. Där har vi en monopoloperatör som har fått ett väldigt avgörande inflytande. I Norge är det operatören som väljer kanaler, inte att man får ett tillstånd av myndighet.

Märta Rydbeck, TV 4 AB: Jag tackar för att vi har fått komma hit. Jag ska försöka tala jättefort så att jag hinner säga allt jag vill säga på fem minuter. Det här handlar om marknätet. Det handlar om tv. Det handlar om vanliga människors vardagsrum. Det är det som vi anser ska vara i fokus.

Regeringens förslag går ut på att marknätet ska öppnas för fler operatörer. Det tycker vi som programbolag är bra. Det är också tanken att programföretagen, det vill säga vi kanaler, ska komma överens om villkoren för den tekniska åtkomsten.

Det finns otroligt många agendor bland programbolagen. Det har det pekats på redan tidigare i dag. Det finns olika intressen. Men efter de inledande samtal som vi har haft nu är vi på TV 4 i alla fall övertygade om att programbolagen kommer att komma överens och enas om en teknisk plattform. Jag vill verkligen betona att vi skiljer på den tekniska plattformen och det som handlar om åtkomstkontrollen, det vill säga prissättning, marknadsföring. Det handlar inte om att sitta och diskutera de sakerna på våra möten, utan det är den tekniska plattformen.

Vi strävar naturligtvis efter att det ska vara enkelt för konsumenterna att fortsätta att vara kunder. Det är trots allt 700 000 hushåll som har valt att abonnera på betal-tv. Det är en förutsättning att dessa hushåll fortsatt ska kunna få tillgång till alla de program som finns i marknätet. Vi är helt övertygade om att det kommer att vara möjligt för nya operatörer att etablera sig genom den tekniska plattform som vi kommer att välja. Därmed kommer propositionens skrivningar att kunna uppfyllas.

Vad händer då med de frigjorda frekvenserna? Det är ju en otroligt viktig fråga för förutsättningarna för det fortsatta konkurrenskraftiga marknätet. Man kan i korta drag säga att de lediga frekvenserna kan användas till många saker. Man kan göra fler kanaler. Då pratar vi om MPEG-4. SDTV är ju standard-tv. Det är vanliga tv-kanaler, men om man använder kompressionstekniken MPEG-4 får man helt enkelt plats med fler kanaler än i MPEG-2. Man kan göra hd-tv. Det har pratats om det. Man kan skapa mobil-tv i DVBH eller man kan skapa en kombination av de här tjänsterna. Vi på TV 4 tror att det är viktigt att man inte läser sig vid att det måste vara hd-tv, mobil-tv eller fler

kanaler. Vi tror att det är viktigt att operatörerna och framför allt programbolagen får en möjlighet att avgöra detta och se hur vi kan driva utvecklingen i marknätet.

Därför förespråkar vi naturligtvis som vi har sagt tidigare att mux 6 och 7 ska gå till tv. När regeringen lämnar över ansvaret för förvaltningen av tv-frekvenserna i marknätet till Radio- och TV-verket måste man ange ett omfång. En majoritet av kanalerna har enade samlats bakom ett förslag om att de tillkommande frekvensutrymmena ska tilldelas *broadcast* eller tv för att under perioden 2008–2015 kunna genomföra den här tekniska utvecklingen och en effektivisering av marknätet.

Det handlar om att kunna genomföra ett teknikskifte till MPEG-4 på ett smidigt sätt. Det är trots allt 700 000 hushåll som på sikt ska byta boxar. Det är det som det handlar om. Det är inget som man gör över en natt. Det kan verka vara en lång tidsperiod, men för några år sedan – det kommer vi alla ihåg – bytte vi från svartvit till färg-tv. Mina föräldrar var extremt sena med att byta till färg-tv. Det dröjde väl ända till 1976 innan vi fick färg-tv hemma. Jag fick se Abba vinna i svartvitt – höll jag på att säga. Det gjorde jag inte eftersom jag sprang till en kompis som hade färg-tv.

Det tog många år att göra detta. Även om det går snabbare i dag att byta teknik är det trots allt så att det kommer att ta tid innan alla de fem muxarna har gått över till MPEG-4.

Konsumenterna kommer att få tillgång till ett bredare utbud, fler kanaler och fler tjänster. Om vi inte får tillgång till frekvenserna har en miljon hushåll – vi pratar om tre miljoner boxar på marknaden – investerat i en återvändsgränd. Skillnaden mellan 700 000 och en miljon är att det trots allt finns ett antal fri-tv-boxar i dagsläget, alltså hushåll som inte har valt att abonnera på betal-tv. De ska ju också byta sina boxar.

Får jag säga några ord om dubbelbetalning? Ja. Bra.

Redan i dagsläget är det många hushåll som har flera abonnemang från olika operatörer. Det finns redan etablerat som princip. Det är naturligtvis ingenting som programbolagen strävar efter, det vill säga att samma kund ska betala för samma kanaler, men det är oundvikligt i vissa fall.

Joachim Benno, Telenor Broadcast: Jag känner ett behov av att göra en korrigering så att det inte sprider sig en villfarelse hos ledamöterna i utskottet.

Det äger inte sin riktighet, som Jan-Olof Gurinder sade, att det norska marknätet skiljer sig från det vi föreslår i Norge. Telenor, genom Telenor Broadcast, äger en tredjedel av den operatör som har fått tillståndet i det norska marknätet. Det tillståndet är tilldelat efter en öppen anbudskonkurrens där alla har haft möjlighet att söka. Det norska marknätet ska finansieras helt av kommersiella medel. Uppdraget är ett av de mest komplicerade i världen på grund av den norska topografin och kommer att kosta över 1 miljard norska kronor.

Med detta sagt: Den modell och den struktur som läggs till grund i det norska marknätet är helt identisk med det förslag jag visade på bilden här. Också här är förutsättningen att den tekniska plattformens struktur ska möj-

liggöra för konkurrens mellan betal-tv-operatörer. Tillståndet som sådant omfattar emellertid inte någon som helst exklusiv rätt att driva betal-tv, utan är helt begränsat till en teknisk koncession för utbyggnad, förvaltning av frekvenser och den tekniska plattformen.

Initialt vet man inte om det kommer att vara underlag för konkurrerande betal-tv-aktörer. Man har garanterat att det ska öppnas för konkurrens efter analog släckning, som sker om ett och ett halvt år.

Ordföranden: Då har vi kommit till den punkt där det finns utrymme för övriga programföretag som är inbjudna till denna utfrågning att säga någonting. Det är en rad olika programföretag som sitter här. Vi har tänkt oss att ni har möjlighet att säga någonting om ni önskar.

Felix Heuman, Axess Publishing AB: Ärade ledamöter av konstitutionsutskottet! Axess TV är en svensk frikanal i det digitala marknätet som sänder program om samhälle, kultur och vetenskap. Det är områden som i normalfallet och utifrån dagens marknadsanalyser inte utgör några annonsmagneter. Till skillnad från de flesta andra kanaler gör Axess inte tv för någon tänkt målgrupp som programmen ständigt anpassas efter. Som konsekvens når Axess TV den så kallade P 1-publiken, vilken utgör 11 procent av Sveriges befolkning.

Tack vare den framsynta satsningen på det digitala marknätet finns i dag en möjlighet, trots att marknaden även är uppdelad i satellitnät och i kabelnät, att genom en gemensam kanal nå hela det svenska folket. Axess TV menar därför att det är av avgörande betydelse för demokratin i Sverige att ett rikstäckande digitalt marknät finns tillgängligt för nationell informations-spridning och framtida interaktivitet medborgare och politiker emellan. För Sveriges politiker liksom för de kommersiella kanalerna måste ett rikstäckande nät vara av långsiktigt avgörande betydelse för att faktiskt kunna nå just en svensk publik och svenska väljare. Sveriges politiker behöver vara utomordentligt uppmärksamma på alla försök att underminera det digitala marknätets framtida förutsättningar.

Tobias Andersson, C More Entertainment: C More Entertainment är det bolag som producerar en programtjänst som heter Canal + som finns i marknätet. Vi har inte förberett ett långt anförande. Jag tänkte bara säga att vi, precis som Märta sade, också är övertygade om att programbolagen kommer att komma överens i frågorna som vi ska diskutera.

Sedan tänkte jag bara spela in på frågan om dubbel prissättning. Det är så som Märta mycket riktigt sade, nämligen att prissättning och paketering inte är något som ingår i uppdraget som vi ska komma överens om. Vi ser också att det är en viktig fråga att inte den situationen uppstår att konsumenter kan komma att behöva betala två gånger för samma programtjänster i marknätet. Vi hoppas att det finns möjligheter att åtgärda det från Radio- och TV-verkets sida så att den situationen inte uppstår. Vi anser inte att det skulle förbättra för konsumenterna.

Annika Ekström, Disney Channel: Jag är också här i stället för min chef eftersom han inte kunde närvara. Men som alla säger här är vi alla intresserade, programbolagen och operatörerna, av att göra något bra av detta. Disney Channel är en barnkanal som också vill ... Jag håller med alla andra om att vi vill finna något gemensamt för att göra något bra. Det ligger i allas intresse.

Jan Lund, MTG AB: Jag representerar TV 3, TV 6 och ZTV. Jag har också Birgitta Ståhl med mig, vd för TV 8. Det jag kommer att säga kommer även att inbegripa, ungefärligen, hennes åsikter.

Jag vill understryka att det verkar som om det råder en viss samstämmighet och att alla poängterar, både operatörer och programbolag samt Radio- och TV-verket, att det finns goda förutsättningar för att samverkan ska komma i hamn och att programbolagen kommer att komma överens. Det finns ett gemensamt intresse hos samtliga programbolag, nämligen möjligheten att nå ut till så många som möjligt. Därför är frågan om tillgänglighet mycket viktig. Där har nog alla programbolag samma hatt på sig för att uppnå detta mål. Därvidlag råder goda förutsättningar för att den samverkan ska gå bra.

Skulle det emellertid vara så att det inte blir så finns också möjligheter för Radio- och TV-verket att säkerställa tillgängligheten genom att påföra tillståndsvillkor. Det finns alltså ytterligare en säkerhetsventil för att propositionens syfte och mål ska uppfyllas vad gäller både konkurrens och tillgänglighet till förmån för konsumenterna.

Jag vill också kommentera frågan om frekvensutrymmet. TV 3, TV 6, ZTV och TV 8 stöder tanken om att det frigjorda frekvensutrymmet, det vill säga multiplex 6 och 7, under en övergångsperiod fram till 2015 ska tilldelas till tv-sändningar. Dock är det en fråga som kanske inte tillhör den här propositionen eftersom det sedermera kommer att bli ett regeringsbeslut. Frekvensfrågan är egentligen oavhängig frågan om införande av konkurrens och säkerställande av tillgänglighet. Jag kan konstatera att om konkurrens införs torde det naturligtvis underlätta för en snabbare teknikutveckling och därmed underlätta för en övergång till effektivare komprimeringstekniker som MPEG-4, vilket är syftet med att få tillgång till de ytterligare frekvenserna och genomföra ett snabbt tekniskifte.

Andrea Sahlgren, MTV Networks AB: Jag representerar MTV Networks, som består av tre kanaler. Det är svenska MTV, Nickelodeon och VH 1.

Jag håller med de andra programbolagen som har yttrat sig här. Jag är helt övertygad om att vi kommer att komma överens i samverkansgruppen om de olika tekniska saker som vi försöker komma underfund med.

Man kan fråga sig hur det ska gå till sedan – det rent praktiska arbete som sedan följer. Det är någonting som i alla fall jag inte riktigt har fått klart för mig hur det ska gå till och vilken tidsplan som man lägger fram.

Jag vill bifalla vad de andra programbolagen säger genom att säga att MTV Networks också är angeläget om detta frekvensutrymme för framtidens övergång till MPEG-4.

Carl Fredrik Mannerberg, Kanal 5 AB: Jag representerar Kanal 5 och Kanal 9. Vi är representerade i marknätet i dag. Det är en plattform som vi trivs bra med. Vi finns också representerade inom kabel-, satellit- och ip-tv. Vi förstår, precis som tidigare talare har sagt, att vi måste lösa en fråga som EUR minst sagt är irriterad på. Det kommer vi att göra bra i det samråd som finns. Dock kommer det att krävas visst samarbete mellan oss, operatörerna och Radio- och TV-verket då kanske kunskapsnivån inom operatörsbusinessen är något begränsad inom programbolagssektionen.

C G Andersson, NonStop Television AB: NonStop Television är ett litet tv-kanals- och produktionsbolag som sänder från Stockholm. Vi sänder Star, Showtime, Silver och sedan den 1 september också Silver HD. Vi har sänt i marknätet sedan 2002, och vi har uppfattat och upplevt marknätet i Sverige som en mycket viktig katalysator för de svenska hushållen och deras introduktion till digital-tv. Vi sänder givetvis på samtliga plattformar som vi representerar här, men vi vill understryka vikten av, precis som Jan-Olof Gurinder var inne på, att vi i Sverige har en unik situation med ett marknät som har en sådan tyngd när det gäller tv-distribution och att man från utskottets och regeringens sida tar det här på allvar med den framtida utvecklingen och när det gäller frekvensutrymme i förlängningen. Migreringen från MPEG-2 till MPEG-4 kommer att vara väsentlig för konsumenten – att under det övergångsskede som kommer att vara ett antal år få en möjlighet att sakta men säkert gå in i den nya tekniken, vilken utökar möjligheten till nya tjänster, nya kanaler och ett bredare utrymme.

Vi gratulerar den svenske konsumenten som har det fina marknätet. Vi hoppas att man tar ansvar för det. Jag tror att vi, som många har vittnat om i dag, kommer att nå en överenskommelse. Vi från programbolagen försöker ta vårt ansvar. Det är bara att gilla läget och arbeta sig framåt. Vi hoppas på en tydlighet från regeringens sida och Radio- och TV-verkets sida.

Bo Thorp, The Voice TV: Ärade ledamöter! Jag härstammar från Norge, ni får ursäkta min dialekt.

The Voice TV är en 24-timmars musik-tv-kanal, och vi ligger 12 timmar i marknätet som en fri-tv-kanal. Viktigt för oss att understryka är att den tekniska övergången till MPEG-4 kan öppna möjligheten för konsumenterna att själva få välja vad de vill konsumera. Fler kanaler tror jag gynnar konsumenterna i slutändan, vilket jag tror är viktigt.

Ordföranden: Vi övergår till att lämna ordet fritt i första hand till konstitutionsutskottets ledamöter som önskar ställa frågor. Men ni som är särskilt inbjudna hit i dag får också möjlighet att komma med kommentarer.

Marianne Berg (v): Jag har hört att vi ska gilla läget. Jag trodde att det var en schlager eftersom vi har hört det så många gånger i dag.

Jag har en fråga till Joachim Benno, som bland annat tog upp frågan om ett krypteringskort. Men om förslaget ligger som det är nu är risken stor att vi tv-tittare måste införskaffa oss fler kort och boxar. Har du någon hum om eller tänkt på vad det skulle kosta?

Joachim Benno, Telenor Broadcast: Det skulle kosta en massa pengar, så det måste vi undvika.

Vad vi kan vara säkra på är de investeringar som konsumenten skulle pådra sig helt oförskyllt, och ingen av oss önskar den situationen. Jag är osäker på hur stor risken är för den situationen. Risken behöver inte vara stor om programbolagen tar det ansvar de säger att de ska ta. Jag ville påpeka i mitt inlägg att det som är helt grundläggande för att vi ska nå dit är att du separerar den tekniska plattformen från betal-tv-funktionen. Då får du en neutral part som garanterar inte bara konsumenternas enkla tillgång men också en konkurrensneutral situation för såväl betal-tv-operatörer som programbolag och som kan fokusera utvecklingen. För att det ska vara enkelt tillgängligt är det en box och ett kort som vi har pratat om. Det förutsätter ett gemensamt krypteringssystem. Vi har i andra sammanhang från Canal Digitals sida och Viasats sida sagt att vi accepterar fullt ut att man fortsätter att använda det krypteringssystem som används i marknätet i dag. De korten går att uppgradera genom en utsändning i nätet. Kunden behöver inte göra någonting mer än att ringa till kundtjänst om han eller hon vill byta betal-tv-operatör.

Helene Petersson i Stockaryd (s): Precis som Marianne säger har det flera gånger uttryckts att vi måste gilla läget. Ni har från programbolagens sida uttryckt att ni är beredda att samverka, att ni ska satsa allt vad ni kan på detta.

Vi har olika stora programbolag. En del har väldig tyngd och bredd och har stort utbud i sitt sortiment. Det måste ändå finnas en balans i detta så att de små kanalerna också kommer fram med sina synpunkter och får möjligheter att ha en styrfunktion i detta. Där har jag en fundering.

Min andra fundering gäller att för att få sändningstillstånd är man tvungen att gå med på en samverkanslösning. I dag sitter programbolagen runt ett förhandlingsbord, vilket man kan tvivla på är en bra lösning i en konkurrenssituation.

Man kommer nu överens, och sedan dyker det om något år upp ett nytt programbolag. Är det tvunget att gilla läget och tacka och ta emot, säga ja eller nej, till vad som har kommits överens i samverkanslösningen för att över huvud taget få ett sändningstillstånd? Eller kommer det programbolaget också att ha möjlighet att påverka?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Tack för frågorna. Den första delen var en insiktsfull fråga. Det finns en motsättning mellan stora och små programbolag. Vissa är stora, och det finns flera mindre nischkanaler. Vi har träffat kanalerna. Vi är medvetna om det hela, och även småkanalerna är medvetna om det hela. De samtalar sinsemellan och tillsammans. De har påbörjat arbetet med att få fram gemensamma riktlinjer för småbolagen. Då tror jag att de också kommer att få ett betydande inflytande i processen.

Den andra frågan gällde sändningstillstånd. De ska ju komma överens. Om det är något bolag som inte kommer överens, men de andra gör det, får det bolaget inte tillstånd. Det är en livlina. Den sista livlinan är, som Jan Lund sade, att ytterst kan vi meddela villkor, även om de inte är överens. Det är en nyhet. Tidigare när regeringen hade hand om det hela skulle villkoren vara

godkända av programbolagen. Nu finns en möjlighet för oss att gå in, fast vi ska undvika det scenariot, en reservutgång.

Den sista frågan gällde hur det är med de tillkommande programbolagen när väl avtalet är slutet. Man får försöka tillgodose kanske även tillkommande. Man får inte glömma bort att avtalen omförhandlas. Vi har tänkt oss ett sexårigt avtal. Sedan omförhandlas avtalet. Det kommer nya aktörer.

Frågan är vad som händer om vi får mer kapacitet. Det kan bli så att det kommer in fler kanaler. Då blir det kanske också en omförhandling. Det finns en viss beredskap för de tillkommande bolagen.

Märta Rydbeck, TV 4 AB: Jag kände mig lite träffad eftersom TV 4 är en av de större aktörerna i marknätet.

Fram till för några dagar sedan har det varit en uppdelning mellan de lite större och de lite mindre kanalerna. Men jag vill betona att det har varit mest av praktiska skäl. Det kan vara svårt att få ihop allas agendor för att träffas vid ett och samma tillfälle. Vi har haft ett möte, och det kändes öppet och bra. Vi har växlat idéer. Det finns en samsyn mellan både de mindre och de större. Jag hoppas att det är något av de mindre bolagen som nu kan bekräfta detta.

Jag vill precisera en sak. Det gick lite snabbt när jag pratade om frekvenserna. Jag ville betona att det finns andra branscher som gärna vill få tillgång till frekvenserna, bland annat telekombranschen. Vi ser det som viktigt att kunna lämna över frekvenser till andra branscher så snart det fysiskt är möjligt. Jag vill bara betona att den tid som tv-branschen behöver tillgång till frekvenserna är för att möjliggöra flytten till MPEG-4 på ett smidigt sätt för konsumenterna. Det handlar inte om att stänga ute telekom från frekvenserna.

Joachim Benno, Telenor Broadcast: Jag är fräck och tar tillfället att få prata lite till. Det gällde frågan om de små programbolagen. Jag vill från Canal Digitals sida understryka att vi ser problemställningen i förhållande till mindre programbolag. Det finns flera saker som de kan oroa sig för, bland annat att när man öppnar för konkurrens innebär det att något av de mindre programbolagen riskerar att hamna utanför något betal-tv-paket och inte få distribution. Då vill jag annonsera att Canal Digital i nästa vecka kommer att lägga fram ett förslag som garanterar distribution av mindre programbolag i förhållande till hur vi ska fördela kostnader för detta mellan oss operatörer som kommer in i marknätet. Den risken ska inte finnas, utan också små programbolag ska ha en garanterad distribution.

Jan-Olof Gurinder, Sveriges Television AB: Jag vill understryka det som Märta Rydbeck har sagt och göra det ännu mer konkret. Merparten av programföretagen hade ett möte i går. Alla hade möjlighet att delta, både de större och de mindre programföretagen och kanalerna. Det resulterade i en sådan samsyn på den framtida processen att jag här och nu i stället för efter mötet kan tala om för Radio- och TV-verket att vi vill träffa er på fredag nästa vecka för en gemensam diskussion. Vi arbetar på ett konkret sätt och försöker lösa frågorna.

Det är sällan som alla får som de vill när man ska lösa komplicerade frågor, och därav benämningen ”gilla läget”. Men som också har understrukits av flera, om man ska sända i marknätet måste man ställa upp på de spelregler som gäller och hitta lösningar.

Jag ska inte polemisera med Joachim Benno, men jag kan konstatera att kvintessensen i det som jag försökte säga om Norge är att det inte finns en lösning för att lösa operatörsfunktionen i ett digitalt marknät. Vi har haft en lösning i Sverige, och vi är på väg mot en ny. Jag vill hävda att man har valt en delvis annan i Norge. Man är på väg att införa en lösning som inte riktigt är densamma som någon av dem i Danmark, och man har ytterligare en lösning som inte direkt påminner om den som vi kommer att få i Sverige i Finland. Det finns alltså många sätt att skära en limpa. Vi har valt vårt sätt. Det är de förutsättningarna som gäller för oss. Inom den ramen ska vi lösa frågan. Vi kommer att göra det på ett sådant sätt – tror jag – att inga ska känna sig förfördelade.

Helene Peterssons fråga om vad som händer med dem som kommer in senare och som inte var med när man lade upp spelreglerna visar att det kanske är en av nackdelarna med förslaget som det ser ut. Men det är någonting som alltid uppkommer när man överlämnar till marknadsbestämda lösningar. De som är först på marknaden lägger fast spelreglerna. Huruvida det leder till någonting som kan verka konkurrenshämmande och hindrar inträde får i så fall värderas av konkurrensmyndigheterna. Här i Sverige har vi kommit så långt i modellen att den säkerhetsventilen finns redan i processen här och nu genom skyldigheten för Radio- och TV-verket att hantera frågan i samråd med Konkurrensverket.

Andrea Sahlgren, MTV Networks AB: Märta uppmuntrade någon av oss små kanaler att bekräfta att vi samverkar.

Det intressanta är när man hör att det finns vissa stora aktörer och vissa mindre aktörer. Det är naturligtvis sant. Vi mindre kanaler har till att börja med träffats i en enskild grupp. Vi representerar ändå 17 licenser. Det är en ganska stor del av det totala antalet licenser. Vi har valt att se på det inte utifrån ägarförhållanden och andra agendor utan mer utifrån att vi representerar ett antal licenser. Det är väl så diskussionerna fortlöper.

Ingvar Svensson (kd): Fru ordförande! Jag får bara säga först, som en kommentar, att jag är väl medveten om att det förekommer dubbelbetalning och att man använder sig av olika plattformar. Men det var intressant att höra hur konsumenten skulle uppfatta det om hon fick en dubbelbetalning inom en och samma plattform. Men det är inte min frågeställning.

Under den här förmiddagen har vi väldigt mycket diskuterat frekvensutrymme, migrering och så vidare. Egentligen är det inte någon stor fråga för det betänkande som vi ska behandla i kammaren nästa vecka. Det är bara en fullmakt för regeringen som vi kommer att besluta om, en lagstiftning som ger regeringen rätt att fördela detta utrymme.

Samtidigt, när vi ändå är här, är det givetvis intressant att diskutera de här frågorna när vi har en samlad kompetens. MPEG-4-övergången som sker

direkt när det gäller det digitala marknätet diskuteras ju mycket. Men hur kommer det att fungera för Com Hem? Det är jag intresserad av. Com Hem distribuerar så att säga kanaler inom sina kabelnät. Hur kommer man att hantera MPEG-4-situationen?

Christer Kinch, Com Hem AB: Din fråga är hur vi ser på övergången till log-in-konverteringen. Com Hem levererar redan i dag hd-tv i sina nät. Vi har inte de begränsningar som luftens spektrum ger i den här frågan. Exakt tajmning för vår teknikstrategi tänker jag inte avslöja. Det uppenbara svaret på frågan är att vi inte har samma begränsning.

Jan-Olof Gurinder, Sveriges Television AB: Jag har en kommentar till Ingvar Svenssons fråga. Det som vi kan kalla för den tekniska signaltransparensen mellan olika plattformar, att det som görs på ett ställe också görs på ett annat, är inte en ny problemställning. Den absoluta merparten av tittarna i Com Hems kabelnät i dag tittar på tv analogt, trots att vi bara har digitala sändningar i marknätet. Den här problemställningen, att man måste göra förändringar, konverteringar, av signalerna när man går från en plattform till en annan har vi redan i dag och har haft under en längre tid. Det är ett resultat av det sätt på vilket regering och riksdag bestämde sig för att hantera frågan om vidareändningsskyldighet och, kan man säga, att inte gå in och reglera i tekniskt avseende vad som ska hända i kabelnäten, vilket sannolikt hade varit svårt med hänsyn till hur grundlagen är utformad bland annat.

Vi kan jämföra med Finland, där det nu mer eller mindre tvingande kommer att krävas att kabelnäten ska migrera till digital utsändningsteknik. Men återigen, man väljer olika lösningar i olika länder, och vi har lärt oss i Sverige att leva med det som gäller här. De tekniska skillnaderna i utsändningsmöjligheter mellan olika plattformar kommer givetvis att påverka förutsättningarna för att få ut nya tjänster. De kabel-tv-tittare i Com Hems nät eller andra kabelnät som sannolikt även under ett antal år till kommer att se tv analogt kommer givetvis inte att kunna ta del av en hd-tv-kanal. Vi vet det, och vi tror att värdet, glädjen och nyttan med de nya tjänsterna kommer att vara det bästa övertalningsargumentet för att få till stånd teknikförändringar även i andra plattformar än marknätet.

Jan Lund, MTG AB: Jag vill adressera den fråga som Helene ställde om nästa skede, när det eventuellt tillkommer nya kanaler i marknätet, om de måste anpassa sig till den överenskommelse om samverkan som föreligger. Så blir det ju rörande de tekniska frågorna.

Nu ska vi komma ihåg att detta inte är någon skillnad mot i dag. Även ett tillkommande programbolag har ju, som det har varit historiskt sett, alltid varit tvunget att anpassa sig efter de spelregler som finns vad gäller multiplexering och åtkomstkontroller. Skillnaden nu kommer att bli att det är programbolagen, både med stöd av och med Radio- och TV-verket som någon form av domare, som har möjligheten att själva besluta om sin egen framtid och komma överens om hur denna samverkan ska ske. Tidigare har det varit så att man har pekat på att en monopoloperatör, nämligen Boxer, ska sköta

denna samverkan. Kravet på samverkan har alltid funnits för tillkommande tv-kanaler. Idén är att man ska få möjlighet att tillkomma som ny spelare på lika villkor. Min uppfattning är att det är viktigt för programbolagen att i samråd med Radio- och TV-verket säkerställa att det även råder lika villkor för tillkommande operatörer så att de får en reell konkurrens och en god tillgänglighet.

Mauricio Rojas (fp): Fru ordförande! Jag skulle vilja få ett klagörande, kanske från Radio- och TV-verket, om följande. Canal Digital och Joachim Benno har sagt att det finns en annan möjlighet att lösa hela problemet genom att skapa en neutral aktör som sköter den tekniska plattformen. Någon annan, jag tror att det var representanten för SVT, kallade detta för någonting som är bra på papperet men som är ganska omöjligt i verkligheten, därför att vi i Sverige redan har valt något annat. Stämmer det? Finns det någon möjlighet att införa det system som Joachim Benno har föreslagit? Är det praktiskt möjligt?

Björn Rosén, Radio- och TV-verket: Detta var dagens svåraste fråga, skulle jag vilja säga. Det är så att det finns olika modeller för att lösa de här frågorna. Tidigare har vi i Sverige haft en modell, och den måste ändras. Frågan är hur vi ska ändra den. Där har Joachim Benno lagt fram hur han ser på det hela. Den modellen har ju förtjänster, men även den har vissa svagheter. Framför allt måste man beakta att situationen i Sverige är sådan att vi har haft en dominerande part på marknaden som har varit operatör. Hade vi börjat från scratch hade det varit lättare. Det är lättare att bygga upp något nytt. Men vi måste utgå från att det finns en dominerande aktör, därför måste vi få ihop lösningar som stämmer överens.

Men det finns också andra lösningar. Jag är övertygad om att programbolagen diskuterar en rad lösningar. Det har vi också gjort med programbolagen. Vilken lösning som är den bästa är väl svårt att säga i dagsläget. Jag tror att programbolagen har kommit långt på den vägen, och vi tänker också på det hela. Men vi är inte färdiga där så jag tror att det är svårt att säga vilken modell som kommer att lösa alla problem. Det är en sak som programbolagen, vi och operatörerna har att brottas med ett tag till. Tyvärr kan jag inte ge något klart besked i den frågan. Jag är rädd att ingen kan göra det i dagsläget.

Det är ju så också att frågan faktiskt ligger hos riksdagen. Vi har från vår sida inte velat gå ut med något innan riksdagen har antagit propositionen. Därför har inte vi satt ned foten och talat om hur vi ser på det hela. Vi avvaktar först riksdagens beslut. Sedan kommer vi att ta klarare ställning till de olika modeller som finns.

Per Norman, Boxer TV Access AB: Jag tänkte också bara kommentera att det finns ett antal olika varianter, och jag har inte haft förmånen att få titta in i Joachims förslag mer i detalj.

Mig veterligen skulle en sådan konstruktion bli helt unik i världen. Det är inte så att man har ett neutralt bolag där några sitter gemensamt och bestämmer över hur utvecklingen ska gå till. Det funkar säkert jättebra om alla har en gemensam vision, det vill säga att det här vill vi göra, de här tjänsterna vill

vi ha in i marknätet. När man skapar den gemensamma visionen finns det alla förutsättningar att göra på det sättet. Det är viktigt att man har den gemensamma visionen.

Sedan kan man fråga sig vad som händer om tre fyra år om de här visionerna går åt olika håll, en operatör går åt ena hållet och en annan åt andra hållet. Det finns nog en del problemställningar som man får titta på, därför att – lite som Björn säger här – det finns ett antal olika förslag eller varianter som samtidigt löser problemet med den situation som vi har nu.

Tittar vi på satellitsidan i Sverige i dag kan vi konstatera att det finns två olika plattformar, varav den ena representeras av Joachims företag och det andra är Viasat. Där har man inte samordnat någonting. Där är det uppenbarligen olika boxar, olika tekniker och sådana saker. Där finns inte synergierna.

Den sista frågan ställdes av Marianne som undrade om olika boxar. Det viktigaste är att man kommer överens om ett krypteringssystem. Kommer man överens om ett krypteringssystem funkar alla de boxar som finns ute på marknaden.

Helene Petersson i Stockaryd (s): Det är många funderingar. En sak som har varit väldigt mycket diskuterad uppe i Norrland vid övergången i Finland är vad som händer med grannlänternas television. Om vi kommer att använda olika tekniker, blir det då omöjligt att kunna se mer av norsk, finländsk och dansk tv?

Sedan har jag en direkt fråga till The Voice också. När vi gick över till digitala sändningar var det sagt att det skulle finnas ett antal frikanaler. För konsumenternas del har detta varit väldigt bra. Det har gett ett mervärde att man har haft mer än public service-kanalerna som frikanaler, utan att behöva betala för ett kort. Min fråga till The Voice är: Ni fungerar ju som fri kanal och inte som betalkanal, ser ni någon möjlighet, när man släpper kravet att det ska finnas frikanaler, att även i fortsättningen kunna vara en fri kanal?

Bo Thorp, The Voice TV: Vi måste utvärdera denna utveckling. Där har jag inte hört exakt hur det går. Det är Eric Hansen som driver de frågorna hos oss. Jag måste faktiskt be att få återkomma exakt om det. Vår möjlighet ligger där, och vi vill ju vara tillgängliga. Det kan man nog säga. Men det vore bra om jag fick återkomma senare efter att jag har kollat med vår vd.

Ingvar Svensson (kd): Fru ordförande! Jag måste korrigera Helene Petersson. Det har inte förelegat något krav på att det ska finnas frikanaler bortsett från public service-kanalerna. I det betänkande som KU antog 2003, tror jag att det var, sades att programföretagen själva fick avgöra om de ville vara betaltv-kanaler eller frikanaler.

Malte Andreasson, TV 4: Jag tänkte att jag skulle besvara frågan om grannlandskanaler. Vi är ju en av de kanaler som sprids till grannlänterna, så de ligger nära hjärtat. Norge och Danmark kommer att starta i MPEG-4 bägge två. Finland har startat i MPEG-2. Har man MPEG-4 kan man också se MPEG-2, men det går inte åt andra hållet. Det innebär att vi i dagsläget inte kan se danska och norska kanaler. Vi kan däremot se finska. Vid en övergång

till MPEG-4 kan vi se de danska kanalerna, däremot inte de norska. Det har att göra med att det norska nätet är helt krypterat. Där krävs det alltså ett norskt kort. Finska kanaler ska inte vara något problem, oavsett MPEG-2 eller MPEG-4. För mig som är från Malmö är det naturligtvis väldigt viktigt att vi går över till MPEG-4 så att vi kan se tv från Danmark.

Ordföranden: Men norrmännen kan se svensk tv?

(Malte Andreasson, TV 4: Ja.)

Vilken tur!

Det verkar som om det är slut på frågandet från utskottets ledamöter. Jag frågar bara för ordningens skull om det är någon som jag har missat som önskar ordet.

Jan-Olof Gurinder, Sveriges Television AB: Jag är inte utskottsledamot, men jag vill kommentera en sak som Ingvar Svensson tog upp.

Jag hoppas att utskottet inte har uppfattat att jag och kanske andra har uppehållit oss vid någonting som inte egentligen är föremål för utskottets behandling här och nu, nämligen frågan om migrering till en ny komprimeringsteknik för att åstadkomma ytterligare frekvensutrymme under en begränsad period. Men den samstämmiga beskrivningen här tror jag vittnar om att detta inte är ett hugskott från enstaka kanaler, utan detta är ett uttryck för vad *broadcast*-industrin tycker och tänker.

Även om det inte är föremål för den direkta behandlingen från utskottets sida tror jag mig med min gamla rudimentära kännedom om statskunskapsfrågor kunna komma till slutsatsen att det står utskottet fritt att säga och tycka saker om man anser att det är relevant för de beslut som man fattar.

Ordföranden: Det var ett alldeles riktigt påpekande. Så är det.

Då, mina vänner, vill jag framföra ett mycket varmt tack till alla medverkande. Tack för att ni tog er tid att ställa upp! Det har varit ett både intressant och tankeväckande diskussions- och informationsutbyte som vi har haft här i dag. Mycket tack ska ni ha allesammans! Härmed är också konstitutionsutskottets sammanträde avslutat.

BILAGA

Deltagare vid konstitutionsutskottets offentliga
utfrågning om tillstånd för digital marknad, torsdagen
den 22 november 2007

<u>Axess Publishing AB:</u>	Felix Heuman, projektledare
<u>Boxer TV Access AB:</u>	Per Norman, vd Johan Bobert, informationsansvarig
<u>C More Entertainment:</u>	Outi Leijon, konsult Tobias Andersson, chefsjurist
<u>Canal Digital Sverige AB:</u>	Patrik Hofbauer, vd Joachim Benno, vice ordförande Telenor Broadcast
<u>Com Hem AB:</u>	Christer Kinch, direktör affärsutveckling
<u>Discovery Networks:</u>	Pia Evinger, säljchef distribution
<u>Disney Channel:</u>	Annika Ekström, marknadschef
<u>Eurosport Television:</u>	Amanda Evans, vd Per Boström, kommunikationsansvarig
<u>Kanal 5 AB:</u>	Carl Fredrik Mannerberg, distributionschef
<u>MTG AB:</u>	Jan Lund, strategiansvarig (TV3, TV6, ZTV) Birgitta Ståhl, vd TV8

<u>MTV Networks AB:</u>	Andrea Sahlgren, distributionschef Tina Englyst, jurist
<u>NonStop Television AB:</u>	Ramon Zwartkruis, distributionsansvarig CG Andersson, vd
<u>Radio- och TV-verket:</u>	Björn Rosén, generaldirektör Kerstin Morast, avdelningschef Peter Schierbeck, avdelningschef
<u>Sveriges Television AB:</u>	Jan-Olof Gurinder, distributionschef Per Björkman, teknisk utvecklingschef
<u>Sveriges Utbildnings- radio AB:</u>	Lena Strand, bolagsjurist Christer Smedberg, FoU-ansvarig
<u>Teracom AB:</u>	Crister Fritzson, vd Ulf Törnblom, chefsjurist
<u>The Voice:</u>	Bo Thorp, programchef
<u>Turner Broadcasting:</u>	Lidija Ilic, marknads- och informationsdi- rektör
<u>TV4 AB:</u>	Märta Rydbeck, distributionschef Malte Andreasson, utvecklingschef
<u>Viasat AB:</u>	Ulrik Bengtsson, vd

2004/05:RFR1	TRAFIKUTSKOTTET Transportforskning i en föränderlig värld
2004/05:RFR2	NÄRINGSUTSKOTTET Statens insatser för att stödja forskning och utveckling i små företag Rapport till riksdagens näringsutskott
2004/05:RFR3	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Nationella minoriteter och minoritetsspråk
2004/05:RFR4	SKATTEUTSKOTTET Skatteutskottets offentliga seminarium om skattekonkurrensen den 15 mars 2005

2005/06:RFR1	JUSTITIEUTSKOTTET Brottsskadeersättning och skadestånd på grund av brott. Undersökning av skillnader mellan beslutad brottsskadeersättning och av domstol sakprövat skadestånd
2005/06:RFR2	JUSTITIEUTSKOTTET Särskild företrädare för barn Uppföljning om tillämpningen av lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn
2005/06:RFR3	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion – en uppföljning
2005/06:RFR4	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Regeringsmakt och kontrollmakt. Offentligt seminarium tisdagen den 15 november 2005 anordnat av konstitutionsutskottet
2005/06:RFR5	KULTURUTSKOTTET Statsbidrag till teater och dans En uppföljning av pris- och löneomräkningens konsekvenser
2005/06:RFR6	UTRIKESUTSKOTTET Utrikesutskottets uppföljning av det multilaterala utvecklingssamarbetet
2005/06:RFR7	TRAFIKUTSKOTTET Sjöfartsskydd En uppföljning av genomförandet av systemet för skydd mot grova våldsbrott gentemot sjöfarten
2005/06:RFR8	UTRIKESUTSKOTTET Vår relation till den muslimska världen i EU:s grannskapsområde
2005/06:RFR9	NÄRINGSUTSKOTTET Näringsutskottets offentliga utfrågning om elmarknaden den 18 maj 2006

2006/07:RFR1	FINANSUTSKOTTET En utvärdering av den svenska penningpolitiken 1995–2005
2006/07:RFR2	UTRIKESUTSKOTTET OCH MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Offentlig utfrågning den 12 december 2006 om en gas- ledning i Östersjön – fakta om projektet – internationell rätt – tillvägagångssätt vid tillståndsprövning
2006/07:RFR3	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets uppföljning av flyttning av fordon
2006/07:RFR4	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets offentliga utfrågning om trafiklösningar för Stockholmsregionen
2006/07:RFR5	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om förutsättningarna för att bedriva småskalig livsmedelsproduktion
2006/07:RFR6	KULTURUTSKOTTET Offentlig utfrågning på temat Var går gränsen för den konstnärliga friheten?
2006/07:RFR7	UTRIKESUTSKOTTET Sveriges deltagande i EU:s biståndspolitik
2006/07:RFR8	SKATTEUTSKOTTET Uppföljning av kvittningsregeln för nystartade företag

2007/08:RFR1	SKATTEUTSKOTTET Inventering av skatteforskare 2007
2007/08:RFR2	TRAFIKUTSKOTTET Offentlig-privat samverkan kring infrastruktur – en forskningsöversikt
2007/08:RFR3	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Uppföljning av de fiskepolitiska insatsernas resultat och konsekvenser för företag inom fiskeområdet
2007/08:RFR4	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets offentliga utfrågning på temat våld mot äldre, den 19 september 2007
2007/08:RFR5	TRAFIKUTSKOTTET Uppföljning av hur stormen Gudrun hanterats inom transport- och kommunikationsområdet
2007/08:RFR6	FÖRSVARsutskottet Utvärdering av 2004 års försvarspolitiska beslut
2007/08:RFR7	SKATTEUTSKOTTET Öppet seminarium om attityder till skatter
2007/08:RFR8	FÖRSVARsutskottet Forskning och utveckling inom försvarsutskottets ansvarsområde

- 2007/08:RFR9 JUSTITIEUTSKOTTET
Uppföljning av Kriminalvårdens behandlingsprogram för
män som dömts för våld i nära relationer
- 2007/08:RFR10 TRAFIKUTSKOTTET
Trafikutskottets offentliga utfrågningar hösten 2007 om
trafikens infrastruktur